

LEADERI EDULOOD EUROOPA LIIDUS KÄSIRAAMAT

LEADERI EDULOOD EUROOPA LIIDUS
KÄSIRAAMAT

LEADER
EESTI

Talupid Euroopa Liit

Välja andnud Põllumajandusministeerium

Autorid Marina Kaas, Karmel Jõesoo, Mirjam Kodi, Kerstin Liiva, Reilika Lelov, Toomas Lelov
ManNet Partners Baltics OÜ

Kujundanud Hele Hanson-Penu / Triip

Trükitud AS Folger Art

ISBN 978-9985-9791-6-7 (trükis)

ISBN 978-9985-9791-7-4 (online)

Tallinn 2007

SISUKORD

Eessõna	7
Leaderi programmi lühiülevaade	8
Leaderi programmi käsitlevad õigusaktid	10
1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE.....	11
1. Giidikoolitus.....	11
2. Tervispäevad.Molises.....	12
3. Unustatud külad.....	13
4. De Sweli keskus – vaba aja ja õppimise ühendamine.....	14
5. Tervisespordi ja turismi ühendamine.....	15
6. Noorte immigrantide integratsioon ühistegevuste abil	16
7. Kus Leader+ on trendikas.....	18
8. Oskuste mitmekesistamine	19
9. Traditsioonilisel köögil põhinev naistevõtlus.....	20
10. Piirkondlike muuseumide kultuuri- ja juhtimisalane koolitus.....	21
11. Küla elukeskkonna parandamine.....	23
12. Nelja küla noortefestivalid.....	24
13. Dhuthalla naiste kalender.....	25
14. Lapsehoidjate andmebaas	26
15. Hotellide ja restoranide koolitus ning nõustamine.....	27
16. Aktiivne puhkus maal.....	28
17. Noored ja muusika	30
18. Giggle'i laste päevahoid	31

SISUKORD

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE	32
19. Rahvusköögi road Austria loodusparkides.....	32
20. Oulu järve turismipiirkond	34
21. Kuivatatud loodustooted Kainuu regioonist	35
22. Põllumajandussaaduste pood	37
23. Tööteraapia erivajadustega inimestele	38
24. Võrratu Wieringen – piirkonna tuntuse suurendamine	39
25. Ühine kvaliteedimärk piirkonna toodetele ja teenustele.....	41
26. Spordikeskus noortele naistele.....	42
27. Veiseliha kui kohalik turismimagnet.....	43
28. Kunsti- ja käsitööjaam	44
29. Kvaliteetturismi piirkonnad.....	45
30. Piirkonnale omase kingiartikli väljaarendamine	46
31. Kartul piirkonna tutvustajana	47
32. Villatöötlemise arendamine	48
3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE	49
33. Avaliku sektori infotehnoloogiaalane koostöö	49
34. Väiketootjad maapiirkonnas	50
35. Piirkonna internetipõhine tutvustamine	51
36. Säästlik kalapüük Waddeni meres	52
37. Keskkonnasäästlik elamine	53
38. Piirkonna külastajakaart	54
39. Haridusprojekt“Põhja tuled” kooliõpilastele.....	55
40. Digitaalmeedia ja noored	56

SISUKORD

41. Mobiilne mängubuss.....	57
42. Õppimine katsetamise teel	58
43. Kilkenny Cereali biokütuse tootmistsehh	59
4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE	60
44. Elektroonilise giidiga jalgrattatuur Maaslandis	60
45. Tuulikuküla – kultuuripärandi taaskasutusele võtmine	61
46. “Alustame algusest” – teatriõpe maapiirkonnas	62
47. Satakunta elamusraudtee kui turismiatraktsioon.....	63
48. Avatud kirikud.....	64
49. Rakkeby küla metsapark	65
50. Hiidentie kaardistamine	66
51. Grus: linnuvaatlusturismi võrk	67
52. Rabade ja soode väärtustamine	69
53. Koolide rahvusvaheline projekt.....	70
54. Kivitööstuse sotsiaalmajanduslik areng maapiirkondades	71
55. STIPO – maapiirkonna ettevõtjatele, eesmärgiga tugevdada koostööd ja parandada elukvaliteeti	72
56. Borsele pagaritöökoda – töövõimalused erivajadustega inimestele	74
57. Turismikeskus koopamaailm Giengen-Hürbenis	75
58. Hüdroloogiliste ressursside seire ja hindamine Leaderi piirkonna veekogudes	77
59. Jakobi tee.....	78
60. Püreneedest Karpaatideni	79
Märksõnade register	80

2006. aastal käivitus “Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutusele-võtuks – ühtne programmdokument 2004–2006” meetme 3.6 “Kohaliku initsiatiivi arendamine – LEADER-tüüpi meede”, mille eesmärk oli toetada algatust ja koostööd kohaliku elu edendamiseks maapiirkonnas ning saada kogemusi Leaderi tüüpi tegevuste rakendamiseks aastatel 2007–2013.

Leader-tüüpi tegevuste täies mahus kasutamiseks uuel perioodil (2007–2013) on tehtud ettevalmistusi Euroopa Liiduga ühinemisest saadik. Mitme aasta jooksul on tehtud tutvust Leader-lähenemise põhimõtetega. Mõeldi, milliste piirkondadega ja millistes valdkondades võiks teha koostööd, kes võiksid ja tahaksid olla tulevased partnerid ning milline peaks olema kohalik arengustrateegia.

Kellele see käsiraamat on mõeldud? Eestis on 2006. aastaks loodud kohalikud tegevusgrupid, mis hõlmavad maapiirkonnast üle 90%. Kindlasti on paljudel juba olemas visioon, mida võiks teha oma piirkonna arendamiseks, kasutades selleks Leader põhimõtteid. Kuid leidub ka neid, kel veel ei ole oma nägemust või kellele Leader on hoopis uudne idee. Järgmisi aastaid ja maaelualast koostööd silmas pidades on kindlasti huvitav lugeda, mida Leaderi programmi raames teistes liikmesriikides on tehtud. Käsiraamatu eesmärk on tutvustada teistes maades elluviidud projekte ja kogemusi, anda kontakte ja inspiratsiooni kohaliku elu arendamiseks.

Käsiraamat valmis põllumajandusministeeriumi tellimusel ning Euroopa Liidu rahastamisel. Käsiraamatu koostas ManNet Partners Baltics OÜ.

Loodame, et selles raamatus toodud projektinäited ärgitavad lugejaid käivitama Eesti maapiirkondades Leaderi programmi toel kohaliku algatuse projekte ning osalema kohalikes tegevusgruppides ja Leader-võrgustikes.

Autorid

Tallinn, detsember 2006

LEADERI PROGRAMMI LÜHIÜLEVAADE

Leaderi programmi ajalugu

Leader on lühend prantsuskeelsest väljendist *Liaison Entre Action de Développement de l'Economie Rurale*, eesti keeles tähendab see "seoseid erinevate maamajanduse arengu tegevuste vahel". Algatusprogrammi idee pärineb eelmise sajandi 1980. aastate lõpust, mil tõdeti, et senised maa-elu arengu meetmed ei andnud kõiki soovitud tulemusi. Senised riiklikud maaelu arendamise programmid lähtusid traditsioonilistest majandussektoritest ning nende rakendamisel tugineti üksikute valdkondade toetamise põhimõttele. Tekkis idee otsida kohalikele probleemidele lahendusi piirkondades tervikuna, kasutades kohalikke ressursse ja andes toetuste jagamisel otsustusõiguse sama piirkonna erinevate sektorite esindajatest moodustatud partnerlustele.

Sellest tulenevalt käivitati 1991. aastal Leaderi programm, mille üks eesmärke oli suurendada kohalikku initsiatiivi ja võimekust piirkonna vajaduste ja võimaluste leidmisel ning arendamisel. Teine eesmärk oli soodustada huvigruppide koostööd nii piirkonnas kui ka piirkondade vahel. Leaderi programmis nähti uut võimalust arendada kohalikku elu, luua ettevõtteid ja töökohti ning võtta kasutusele kohalike ressursse.

Leaderi programmil on olnud kolm etappi: Leader I aastatel 1991–1993; Leader II aastatel 1994–1999 ja Leader 2000+ (Leader+) aastatel 2000–2006. Perioodil 2007–2013 rakendatakse Leader-lähenemist laiemalt üldises maaelu arengu programmi töös.

Leader I – maapiirkondade majanduse arendusmeetmete ühtlustamine – oli suunatud kohalikule initsiatiivile, oskusteabe omandamisele ja selle levitamisele teistes maapiir-

kondades. See oli eksperimentaalprogramm, selle käigus ühendati kohaliku tasandi probleemid, ressursid ja elanikud. Programm hõlmas ainult sotsiaal-majanduslikult mahajäänud maapiirkondi, lisaks ka neid hajaasustusega piirkondi, mille elanikud olid enamikus hõivatud põllumajanduses, kuid põllumajanduslik tulu oli väike.

Leader II programmi puhul laiendati tegevusi – hakati toetama koostööd ja arendama innovatsiooni. Programmi raames soodustati ka rahvusvaheliste koostöövõrgustike teket, mis aitas levitada riikidevahelist piirkondliku arengu teavet. Programm hõlmas lisaks Leader I raames toetatud aladele väga hõreda asustusega piirkondi Põhja-Rootsis ja Põhja-Soomes.

Leader+ lisas eelnevatele kohalikest ressurssidest ja vajadustest lähtuvate strateegiade loomise ja elluviimise ning panustas üha enam inimeste loovusele, algatusvõimele ja koostöötahtele. Leader+ raames hakati toetama veelgi laiemaid alasid.

Leader-lähenemise olemus

Leader-lähenemisele on iseloomulikud järgmised tunnused:

- kohalik tegevusgrupp (*Local Action Group, LAG*)
- kohaliku tegevusgrupi piirkonna integreeritud arengustrateegia
- partnerlus avaliku, ettevõtlus- ja kolmanda sektori vahel
- altpoolt tuleva algatuse rakendamine
- riigisisesed ja rahvusvahelised koostööprojektid ja osalemine koostöövõrgustikes.

LEADERI PROGRAMMI LÜHIÜLEVAADE

Põhiterminite seletusi:

- Kohalik tegevusgrupp on mittetulundusühing, mille liikmeskond koosneb sama piirkonna omavalitsusüksustest, ettevõtlus- ja mittetulundussektori esindajatest ning kus järgitakse põhimõtet, et otsustustasandil on avaliku sektori osakaal alla 50%.
- Kohaliku tegevusgrupi territoorium – moodustub samasse geograafilisse piirkonda kuuluvate vähemalt kahe ühiste majanduslike, kultuuriliste ja sotsiaalsete huvidega valdade ja väikelinnade territooriumidest, mille elanikud kuuluvad samasse tegevusgruppi. Elanike arv peab olema üle kümne tuhande ja alla saja tuhande.
- **Piirkonnapõhine integreeritud arengustrateegia**, mille koostab kohalik tegevusgrupp, võttes aluseks oma territooriumi vajadused, ressursid ja piirkonna terviklikkuse. Kohalikul tasandil püütakse lahendusi leida oma piirkonnas leiduvate ressursside abil.
- **Altpoolt tulev algatus**, mis tähendab, et arengustrateegia koostatakse, prioriteetsed tegevused valitakse ning elluviimise otsused tehakse kohalikul tasandil, kaasates kohalikke huvigruppe.
- **Kaasamine** – kohalike elanike ja huvigruppide kaasamine oma piirkonna arenguvõimaluste leidmisesse ning piirkonna arengustrateegia väljatöötamise ja elluviimise.
- **Uudsete lähenemiste rakendamine** – eelistatud on võimalikult uudsed lähenemised, see võib tähendada nii uut tehnoloogiat, olemasolevate teadmiste moderniseerimist kui ka lihtsalt mõne traditsioonilise tegevusvaldkonna uuenduslikku või huvitavat lahendust.

- **Integreeritud ja mitmesektoriline lähenemine** – arengustrateegia koostamisel võetakse arvesse eri sektoreid ning otsitakse võimalusi nende sidumiseks ja koostöö soodustamiseks.
- **Koostöövõrkude loomine** – kogemuste vahetamine, ühisprojektide elluviimine ja uuenduslike ideede levitamine kohalike tegevusgruppide vahel on Leaderi programmi üks eesmärgi.

Leader perioodil 2007–2013

Senistest positiivsetest kogemustest tulenevalt on Euroopa Komisjon uuel perioodil Leaderile ette näinud veelgi laiahaardelisema rolli. Leader saab toetuste jaotamise meetodiks.

Aastatel 2007–2013 käsitletakse Leaderi telge maaelu arengu poliitika ühe olulise osana. Leaderi tegevusi hakkab rahastama Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond (*European Agricultural Fund for Rural Development – EAFRD*). Eestis on Leaderi telje eelarve aastatel 2007–2013 10% maaelu arengukava koguvahenditest ehk ligikaudu 1,4 miljardit krooni.

Toetatakse nii kohalike tegevusgruppide strateegiate elluviimist kui ka alles alustavate kohalike tegevusgruppide tegevust ja strateegia loomist. Sealhulgas on Leaderi toetus suunatud ka kohaliku tegevusgrupi koostööprojektide elluviimisele, kohalike tegevusgruppide arendamisele ja võimekuse suurendamisele.

LEADERI PROGRAMMI KÄSITLEVAD ÕIGUSAKTID

Eesti õigusaktid

- Eesti maaelu arengu strateegia (MAS) 2007–2013, VV poolt heaks kiidetud 13.07.2006.
- Maaelu arengukava (MAK) 2007–2013.
- "Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006" meetme 3.6 "Kohaliku initsiatiivi arendamine – LEADER-tüüpi meede" tingimused.

Euroopa Komisjoni õigusaktid

- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005, 20. september 2005, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta.
- Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006, 15. detsember 2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 *Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta* kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad.

Informatsioon ja partnerite otsing

Leaderi lähenemise kohta leiab infot Leader+ infokeskuse (Leader+ Contact Point) kodulehelt:

http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/index_et.htm

või nendega ühendust võttes:

Contact.point@leaderplus.org

Liikmesriikides on loodud Leaderi infokeskused (national network units), mille ülesanne on organiseerida andmebaa-

side, kogemuste ja teadmiste vahetust ning abistada kohalikke tegevusgruppe partnerite leidmisel.

Partnerite otsingu lihtsustamiseks on loodud kodulehekülg <http://leaderplus.cec.eu.int/pst/>, mille kaudu saab lihtsate võtmesõnade abil otsida kohalikke tegevusgruppe ja huvitavaid projekte. Kodulehel on võimalik ka oma projekti reklaamida.

Informatsiooni Leader II programmi kohta saab leheküljelt: <http://ec.europa.eu/comm/archives/leader2/>

Informatsioon Eesti Leaderi programmi kohta www.leader.agri.ee

Põllumajandusministeerium www.agri.ee

Teiste maade Leaderi infopunkte:

Austria: www.leader-austria.at/network

Iirimaa: www.ilsu.ie/index.html; www.leaderii.ie/

Leedu: www.leaderplus.lt/en

Rootsi: www.leaderplus.se/eng

Soome: www.maaseutuplus.fi; www.mmm.fi/lag

Suurbritannia: www.ukleader.org.uk

Taani: www.leaderplus.dk/uk/index.htm

Ungari: www.leader.co.hu

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

1. GIIDIKOOLITUS

Local guides at work

Giiditöö	Liikmesriik: Belgia
Koolitus	Piirkond: Wallonia
Naised	Kohaliku tegevusgrupi nimi: Pays d'Anlier, de la Sûre et de l'Attert LAG
Turism	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: HOTEL DE VILLE RUE DU VIVIER, 58, BASTOGNE, tel: +32 6124 0973
Tööhõive	Projekti teostaja: Genevieve Nivarlet Kontaktisik: Genevieve Nivarlet E-post: leader+@bastogne.be Osapooled: avalik ja eraettevõtlus Projekti kestus: 15.01.2006 – 15.06.2007

Projekti lühikirjeldus:

Walloonias korraldatud turismi- ja giiditöö projekti abil said peamiselt töötud naised endale huvitava giiditöö ning paranes kogu piirkonna turismialane koostöö.

D'Anlier' maakonna kohalik tegevusgrupp de la Sûre et de l'Attert on seadnud eesmärgiks teha kõik endast olenev, et turistid tunneksid end teretulnuna ning saaksid igakülgset informatsiooni piirkonna kohta. Üks võimalus oli koolitada kohalikke giide. Leader+ projekti raames kogunesid D'Anlier' maakonna reisifirmad ja leppisid omavahel kokku giidikoolituse peamised põhimõtted.

Kuue-etapiline koolitus koosnes 50 tunnist ajaloo, kokakunsti, kultuuripärandi, folkloori ja arhitektuuriteooria põhialustest ning praktilistest oskustest – esinemine, teadmiste edasiandmine, suhtlemine jne.

Kursustele registreerunuist 80% olid töötud ja peamiselt naised, kes soovisid hooajalist tööd. 2006. aasta teiseks pooleks oli toimunud kaks esimest etappi ja giidisertifikaadi oli saanud 20 giidi. Neist kolm on leidnud töö regiooni reisifirmades.

Projekti tulemusena paranes piirkonna reisifirmade omavaheline suhtlemine. Suurenenud giidide arv on võimaldanud pakkuda erinevaid turismitooteid ja sellega mitmekesistada regiooni turismivõimalusi.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
55 000 EUR	22 500 EUR	22 500 EUR	10 000 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

2. TERVISEPÄEVAD MOLISES

The health caravan: meeting the needs of a region's healthcare

Koolitus

Tervis

Liikmesriik: Itaalia

Piirkond: Molise

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Moli.G.A.L

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

Via Zurlo 5, I-86100 Campobasso

Tel: +3908 7469 9461

Projekti teostaja: Moli.G.A.L

Kontaktisik: Nicola di Niro

E-post: moligal2@tin.it

Veebileht: www.moligal.it

Osapooled: avalik ja eraettevõtlus

Projekti kestus:

aprill 2004 – juuni 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli parandada Molise piirkonna elukvaliteeti ja tuua teenused elanikeni ning propageerida maapiirkondades tervislikke eluviise, mis aitaks ennetada sagedasi haigusi.

Molise piirkonnas Lõuna-Itaalias tegeldakse peamiselt põllumajandusega. Turism ja käsitöö on seal vähe levinud. Piirkonna elanike sissetulekud on väikesed ning spordile, kultuurile ja muudele vaba aja veetmise viisidele kulutavad elanikud raha väga vähe. Sellise olukorra on põhjustanud halb infrastruktuur, eriti maanteede seisukord, samuti teenuste vähene kättesaadavus.

Projekti raames korraldati Molise piirkonnas tervisepäevi, kus elanikud said kohtuda spetsialistide ja arstidega, lasta end testida ja koos tulemusi analüüsida. Selgitati valede eluviiside võimalikke tagajärgi tervisele ja toodi näiteid haiguste ennetamiseks. Jagati infomaterjale, teabetahvlid pandi välja ka kohalikesse omavalitsustesse. Omavalitsuste ja perearstide koostöös leiti sobivad kohad testide tegemiseks, vajadusel organiseeriti elanikele ka transport meditsiinikeskustesse.

Molise regioonis testiti kaheksa tervisepäeva jooksul 700 inimest. Projekt leidis positiivset vastukaja, arstid said väärtuslikku infot Molise piirkonna elanike tervise kohta, mis andis võimaluse välja töötada ennetusprogramme piirkonna spetsiifilist lähtuvalt.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
222 222 EUR	66 666 EUR	66 666 EUR	88 890 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

3. UNUSTATUD KÜLAD

Same Sky – 5 x Eden

Kultuur

Liikmesriik: Suurbritannia

Külaelu

Piirkond: Camber; Bodiam; Staple Cross; Darvel Bown & Rye

Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Wealden And Rother Rural (WARR)
Partnership

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
5 Red Barn Mews, High Street, Battle, East
Sussex TN33 0AG
Tel: +4414 2478 7400
Fax: +4414 2478 7405

E-post: info@warrpartnership.org.uk

Projekti teostaja: Same Sky Ltd.

Kontaktisik: Bec Britain

E-post: info@samesky.co.uk

Veebileht: www.samesky.co.uk

Osapooled: avalik

Projekti kestus:

mai 2004 – september 2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli tutvustada suhteliselt isoleeritud viie Ida-Sussexi küla – Bodiami, Camberi, Rye, Staplecrossi ja Darvel Downi omapära ja kultuuri ning pakkuda kogukonnale võimalust töötada koos. Projekt sündis kogukonna ühistööna. Esimeses etapis korraldati küladevaheline rändnäitus. Projekti jooksul rajati veel viis kogukondlikku aeda, kus peeti karnevale, õpitubasid, vestlusringe ja näitusi. Ühiselt käidi külvamis- ja saagikoristamistalgutel, tähistati sündmusi, vaadati nukuteatri etendusi ning tehti palju muud.

Selliste eri vanuses elanikerühmadele suunatud laiaulatuslike kultuuriprojektidega suurendati sotsiaalset ühtekuuluvust Rotheri maakonna viies piirkonnas. Tekkinud tugev kogukonnatunne innustas korraldama ühisüritusi ka tulevikus.

Rändnäitusel oli kohalikes külakogukondades suur menu. Projekti meeskond, kuhu kuulusid inimesed kohalikust Wealden And Rother Rural Partnershipi tegevusgrupist ning aktivistid kõigist osalenud küladest, töötas viie küla kogukondadega aktiivselt, haarates projekti võimalikult palju elanikke. Ettevõtmisega seotud kogukonna rühmad said innustust ning jätkasid kohtumisi ja koostööd ka pärast projekti lõppu.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
71 904 EUR	32 354 EUR	39 550 EUR	0 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

4. DE SWELI KESKUS – VABA AJA JA ÕPPIMISE ÜHENDAMINE

Multifunktional accommodation Koudum `de Swel`

Haridus

Noored

Liikmesriik: Holland
Piirkond: Põhja-Holland, Zuidwest Fryslan
Kohaliku tegevusgrupi nimi: NOARDWEST FRYSLAN
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: Postbus 5, 8710 AA, Workum
Projekti teostaja: Municipality Nijefurd and the association for Christian, secondary education in South-west Fryslân
Kontaktisik: J. Lutgendorff
E-post: j.lutgendorff@nijefurd.nl
Veebileht: www.nijefurd.nl
www.bogerman.nl/koudum
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 1.08.2003 – 1.12.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti raames ehitati uus koolimaja-huvikeskus, kus lisaks koolile on ruumid raamatukogule, noorte infokeskusele, muusikakoolile ja kohalikule raadiole.

Bogermani keskkool Nijefurdis Edela-Frieslandis vajas uut hoonet ning kogu piirkond huvikeskust. Kohalik omavalitsus koos kooli hoolekoguga otsustas need kaks asja ühendada ja avardada noorte vaba aja veetmise võimalusi piirkonnas. Projekti käigus ehitati kohalik omavalitsus uue hoone "De Sweli" keskusse, kus lisaks koolile on ruumid raamatukogule, noorte infokeskusele, muusikakoolile ja kohalikule raadiole RTN.

Uus hoone asub linna spordihalli kõrval, mis võimaldab omavahel kombineerida mitte ainult noorte, vaid ka täiskasvanute vaba aja veetmise viise. Kahes hoones asuvate asutuste parema koostöö huvides loodi ühine organisatsioon, kuhu kuulusid viis asutust "De Sweli" keskusest, spordihallist, spordiliit ning Maaelu Edendamise Assotsiatsioon.

Projekti tulemusena saab kooliruumi kasutada haridusprojektide elluviimiseks. Raadioeetris on olnud noorte koostatud saateid, muusikakooli ja raadio ühistööna on alguse saanud mitmed kultuuri- ja muusikaüritused, kooliruumides toimuvad multimeediakoolitused täiskasvanutele.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
4 603 361 EUR	50 000 EUR	4 257 361 EUR	296 000 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

5. TERVISESPORDI JA TURISMI ÜHENDAMINE

Orienteering: combining sport with innovation

Erivajadustega inimesed

Koolitus

Loodusturism

Rahvusvaheline koostöö

Rekreatsioon

Sport

Turundus

Liikmesriik: Soome

Piirkond: Lääne-Soome, Satakunta

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

Ruhkantie 79, FIN-38800, Kankaanpää, krista.antila@kankaanpaa.fi

Projekti teostaja: Aktiivinen

Pohjois-Satakunta ry

Kontaktisik: Krista Antila

E-post: krista.antila@kankaanpaa.fi

Veebileht: www.fi-ori.com

www.pohjois-satakunta.fi/leader

Osapooled: kodanikuühendused ja eraettevõtlus

Projekti kestus: jaanuar 2005 – juuli 2007

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli välja töötada orienteerumise ja turismi ühendamise mudel ning populariseerida orienteerumist.

Orienteerumine on Skandinaavias populaarsemaid spordialasid ja toob palju inimesi loodusesse. Projekti eesmärk oli välja töötada mudel orienteerumisspordi ja turismi sidumiseks ning arendada ja populariseerida orienteerumist kui üht loodusturismi liiki nii Itaalias kui ka Soomes. Eesmärgiks seati ka vahetada teadmisi ja koolitada treenereid.

Projekti käigus korraldati ühine orienteerumislager, millest võttis osa 50 inimest; koostati orienteerumisõpetuse õppematerjalid 70 õpetajale Itaalias; viidi läbi orienteerumisõpe Soomes; korraldati Vahemere avatud meistrivõistlused Basilicatas Itaalias; valmisid turundusmaterjalid ja veebileht www.fi-ori.com; pandi kokku õppeprogramm erivajadustega orienteerujate õpetajatele; koostati kaardid. Tekkis aktiivne koostöö kahe riigi orienteerumishuviliste vahel.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
65 000 EUR	22 750 EUR	22 750 EUR	19 500 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

6. NOORTE IMMIGRANTIDE INTEGRATSIOON ÜHISTEGEVUSTE ABIL

Where tolerance is nurtured with nature

Integratsioon

Loodus

Noored

Liikmesriik: Saksamaa

Piirkond: Alam-Saksi

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Isenhagener Land

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

kerstin.lueders@gifhorn.de,

www.leader-isenhagener-land.de

Projekti teostaja:

Aktion Fischotterschutz eV

Kontaktid: OTTER-ZENTRUM,

29386 Hankensbüttel

Tel: +495 8329 8080

Kontaktisik: Dr Oskar Kölsch

E-post: o.koelsch@otterzentrum.de

Veebileht: www.otterzentrum.de

Osapooled: kodanikuühendused

Projekti kestus: 1.07.2002 – 28.02.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli integreerida Isenhageneri regiooni Venemaalt saabunud immigrandid kohaliku ühiskonda, saavutada vastastikune parem mõistmine ja tolerantsus ning õpetada tunda selle regiooni loodust ja keskkonda.

Isenhageneri elanikkonnast 10% moodustavad noored immigrandid Venemaalt. Keelebarjäär pärssis kohalike ja immigrantide suhtlemist. Suhtlusprobleemid põhjustasid immigrantide isoleerituse ja eemalejäämise kogukonna tegemistest ning see omakorda tekitas sotsiaalset konflikti.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
221 000 EUR	59 760 EUR	139 140 EUR	22 100 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

Immigrantide integreerimiseks töötas kohalik tegevusgrupp Isenhagener Land koostöös organisatsiooniga Aktion Fischotterschutz välja rida ühistegevusi. Projekti piloottegevuseks sai noorte loodusprojekt, kus tegevused ja meisterlikkus on olulisemad kui keeleoskus. Loodusprojekti raames korraldati mõlemast rahvusest noortele ühiseid loodusretki, kus maaliti, pildistati ja filmiti loodusobjekte. Iga matka eeltööna pidid noored otsima retkede kohta materjali internetist. Korraldati seikluslaagreid, et mängu ja muude tegevuste kaudu õpetada noori austama loodust ja vastutustundlikku käitumist.

Projektis osalenud jäid väga rahule, eri rahvusest inimesed hakkasid omavahel suhtlema, vähenesid isoleeritusest tulenevad sotsiaalsed probleemid. Projekti on plaanis jätkata ka tulevikus.

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

7. KUS LEADER+ ON TRENDIKAS

Where Leader+ is trendy

Erivajadustega inimesed	Liikmesriik: Saksamaa
Haridus	Piirkond: Franconia ja Baierimaa
Noored	Kohaliku tegevusgrupi nimi: ZIEL (Kitzingen)
	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: Landratsamt Kitzingen, Kaiserstrase 4, D-97318, Kitzingen
	Projekti teostaja: Jugendhof Schwanberg
	Kontaktisik: Maja Schmidt
	E-post: lag-ziel@kitzingen.de
	Veebileht: www.kitzingen.de/ wirtschaft/lagziel/index.html http://lag-kitzingen-ufr.le-on.org/ internet/lag
	Osapooled: kodanikuühendused
	Projekti kestus: oktoober 2002 – juuni 2003

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli tavaliste ja erivajadustega noorte aktiivne kaasamine kohalikkusse ellu ja soov parandada nende ettevalmistust tööle astumiseks. Projekt koosnes kahest osast: korraldati noortelaager ning valmistati noori ette tööturule sisenemiseks.

Projekti esimese osana avati 2003. aasta mais noortelaager Jugendhof Schwanberg, kuhu oodati erineva sotsiaalse, kultuurilise ja religioosse taustaga ning ka puudega noori. Laagris korraldatakse mitmeid ühistegevusi – öppematku loodusesse, ekskursioone muuseumidesse ja veiniistandustesse –, mis õpetavad muu hulgas meeskonnatööd ja oskust teistega arvestada. Laagri populaarsust näitab see, et sinna nädalaks tulnud soovivad tavaliselt olla teise nädala veel. Laager ostab toiduained kohalikest talupidajatelt, toetades nii piirkonna majandust.

Projekti teises osas pakuti noortele võimalust osaleda programmis, mille peamiseks eesmärgiks oli rakendada koolis õpitut teooriat praktikas ning viia inimesed kurssi vabatahtlike tööga. Noored töötasid vabatahtlikena piirkonna ettevõtetes, see lihtsustab tulevikus eriala valikut.

Projekti tulemusena paranes suhtlemine piirkonna tavaliste ja erivajadustega noorte vahel, noored hakkasid väärtustama vabatahtlikku tööd, tööandjad mõistsid õpipoisiprogrammi tähtsust ja vajalikkust. Järgmise programmi raames samas piirkonnas planeeritakse toitlustuserialade õpilasvahetust Saksamaa ja Šveitsi vahel.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
2 337 000 EUR	150 000 EUR	1 420 810 EUR	766 190 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

8. OSKUSTE MITMEKESISTAMINE

Growing Skills

Erivajadustega
inimesed

Noored

Koolitus

Liikmesriik: Suurbritannia

Piirkond: Ida-Sussex

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Wealden and Rother LEADER+

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

info@warrpartnership.org.uk

www.warrpartnership.org.uk

Tel: +4414 2478 7400

Projekti teostaja: The Netherfield Centre
for Sustainable Food ja Farming

Kontaktisik: Topsy Jewell

E-post: info@thenetherfieldcentre.co.uk

Veebileht:

www.thenetherfieldcentre.co.uk

Osapooled: kodanikuühendused

Projekti kestus: 2000–2006

Projekti lühikirjeldus:

Koolitusprojekt koos praktiliste tegevustega pakub erivajadustega inimestele ja käitumisraskustega noortele teraapilise mõjuga tegevusi. Netherfieldi keskuses oli neil võimalik tutvuda ning ka ise proovida aianduse ja väiketootmisega seotud tegevusi: külvata, lõigata, saaki koristada ning köögi- ja puuvilja sorteerida. Neile õpetati ka lihtsa, kuid tervisliku toidu valmistamist.

Omandatud oskused andsid hea ettevalmistuse tööturule sisenemiseks. Programmi läbis piirkonna 56 erivajadustega täiskasvanut ja 22 erivajadustega noort. Viimased on kõik pöördunud tagasi tavakoolidesse haridust omandama.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
317 311 EUR	125 045 EUR	192 266 EUR	0 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

9. TRADITSIOONILISEL KÖÖGIL PÕHINEV NAISETTEVÕTLUS

Catering-Pedra da se

Koolitus
Naised
Rahvusköök
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Portugal
Piirkond: Beira Litoral
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Adices-Assoc. Desenvolv. De Iniciativas
Culturais, Sociaia e Economicas
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
AV. HUMBERTO DELGADO, AP. 28,
SANTA COMBA DAO
Tel: +3512 3288 0080
adices@mail.telepac.pt
Projekti teostaja: Adices-Assoc.
Desenvolv. De Iniciativas Culturais,
Sociaia e Economicas
Kontaktisik: Regina Lopes
E-post: adices@mail.telepac.pt
Osapooled: avalik ja kodaniku-
ühendused
Projekti kestus: 1.12.2003 – 31.12.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli säilitada söögivalmistamise traditsioone ning ergutada naisi ettevõtlusega alustama.

Projekti teostaja oli naisettevõtja, kes on kokandusega tegele-
nud 1998. aastast alates ning on piirkonnas tuntud oma suure-
päraste oskuste, kvaliteetsete toodete ja loomingu-
lase lähene-
mise poolest söögitegemisele. Kõik toidud põhinevad vanadel
piirkonna retseptidel ja road valmistatakse kohalikust toorai-
nest. Ta oli alustanud oma ettevõttega, turul oli nõudlus tema
toodete järele, kuid puudus ressursid laienemiseks. Leader+
programmi toetusrahaga tekkis võimalus soetada tööks vaja-
likku varustust, palgata juurde inimesi, leida ja koolitada päde-
vat personali.

Projekti kaasabil saavutatud paremad töötingimused võimal-
dasid suurendada toodete valikut ning tugevdada piirkonna
traditsiooni ja mainet.

Projekti kasutatakse näidisena ka teistes Portugali piirkonda-
des, et julgustada naisi ettevõtlusega alustama.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
74 330 EUR	26 010 EUR	7430 EUR	40 890 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

10. PIIRKONDLIKE MUUSEUMIDE KULTUURI- JA JUHTIMISALANE KOOLITUS

Gemeinsame Ausbildung zum/zur Kulturführer(in) und Museumsbetreuer(in) in den Regionen Ausserfern, Auerbergland, Ostallgäu

Ajalugu	Liikmesriik: Austria, Saksamaa
Giiditöö	Piirkond: Tirol, Baierimaa
Koolitus	Kohaliku tegevusgrupi nimi: Regionalentwicklung Außerfern
Kultuur	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: KOHLPLATZ 7, 6600, PFLACH
Muuseumid	Tel +435 6726 2387
Rahvusvaheline koostöö	rea@allesausserfern.at
Turism	Projekti teostaja: Regionalentwicklung Außerfern
Turundus	Kontaktisik: Günther Salchner
	E-post: rea@allesausserfern.at
	Veebileht: www.kulturuehrung.info
	Osapooled: avalik ja kodanikuühendused
	Projekti kestus: 1.05.2003 – 1.12.2005

Projekti lühikirjeldus:

Koolitusprojekti eesmärk oli laiendada osalevate piirkondade turismipakkumist kultuuri- ja ajalooalaste toodete abil. Projektis osalevatel piirkondadel on rikkalik kultuuri- ja ajalooalane pärand. Projekti eeltööna viidi turismiarendajate ja kultuuri-asutuste omanike seas läbi küsitlus, millest selgus, et nii Tiroli kui ka Baieri kandis on vajadus kultuurile spetsialiseerunud giidide ning ajaloo ja kultuuris kompetentsete muuseumitöötajate järele. Sellisest kaadrist olid väga huvitatud regionaalsed muuseumide ühendused.

Projekti käigus korraldati kultuurikoolitus giididele ja juhtimiskoolitus muuseumi töötajatele. Giidide koolitusest võttis osa 79 inimest mõlemast projektipiirkonnast. Kursus jagunes omakorda kaheks: baaskursusel anti ülevaade kultuurist ja ajalooalastest, tutvustati piirkondade ajalugu, viidi läbi kõnetreening; osalejad said valida meelepärase suuna (Rooma ajalugu, keldi ajalugu, barokk regioonis, kuningas Ludwig jne), mida süvendatult õppida. Selgitati, kuidas informatsiooni külastajatele huvitaval edasi anda.

Muuseumijuhtide koolitus käsitles teemasid, nagu muuseumide positsioneerimine (eripära väljatoomine ja atraktiivseks muutmine), näituste kontseptsioonid, dokumentatsioon ja varaloend, teadmiste juhtimine, kultuuritoodete turundus. Lektoriteks olid muuseumide juhatajad regiooni suurematest keskustest. Koolituse läbimine suurendas kultuurile orienteeritud giidide arvu nendes piirkondades ning lõi uusi kultuuri- ja ajalooalaseid turismitooteid. Projekti oluline osa oli turundus: aidata uusi giide giiditeenuse müümisel ning müüa

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
30 000 EUR	15 000 EUR	0 EUR	15 000 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

projekti raames loodud turismitooteid. Turundustegevuste raames loodi kultuuriteemaline kodulehekülg, mis sisaldab giidiga ekskursioonide kirjeldusi ning juhiseid, kuidas ekskursioone tellida. Trükiti piirkonna majutasutustes tasuta levitav infovoldik.

Projekti tulemusena sai kultuurigiidi tunnistuse 55 kursusetel osalejat ja 25 muuseumitöötajate koolitustel osalejat. Kutsetunnistuse saanutest 35 giidi moodustasid assotsiatsiooni, mis tegeleb suhtekorralduse, turunduse ja giidide edasise koolitamise ja atesteerimisega. Piirkondade majutasutused ja toitlustuskohad on teenusest huvitatud, giidid teevad senisest enam omavahel koostööd.

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

11. KÜLA ELUKESKKONNA PARANDAMINE

Österåkers Lanthandelscenter

Külakeskus
Tarbekaup
ja teenused
Vabatahtlikud

Riik: Rootsi, Katrineholm
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
VÅG 21 LEADER+
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
BIEVAGEN 1, KATRINEHOLM
vag21@telia.com en
Projekti teostaja: Österåker Country
Shop Center
Kontaktisik: Lars Knapasjö
E-post: knapa@swipnet.se
Veebileht: www.lanthandelscenter.se
Osapooled: avalik, kodanikuühendused
ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 15.06.2001 – 31.08.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli pakkuda külaelanikele võimalust teha oma ostud kodukohas ning avada külakeskus, kus lisaks kauplusele pakutakse veel mitmeid teenuseid. 1998. aastal suleti Österåkeri külapood, mis mõjutas 850 küla- ja selle lähiümbruse elaniku igapäevaelu. Projekti eeltööna sõlmiti toidukauba tarnimiseks kolmepoolne kokkulepe Vingåkeri omavalitsuse, Rootsi suurima jaekaubandusketi ICA ja Rootsi Maameeste Ühenduse vahel tingimusel, et kaupluse juhtimine ja teenindamine on kohalikul vastutusel. Samuti asutati 1999. aastal ühendus Österåker külakeskus, mille ülesandeks

on korraldada seltsielu.

Projekti käigus ehitati endine Österåkeri kabel ümber külakeskuseks, kust on võimalus tellida toidukaupa, arstimeid, alkoholi jm interneti kaudu (kaubad tarnitakse järgmisel päeval). Külakeskuses on kohvik/restoran, perearst ja -õde, juuksur, raamatukogu, ilusalong, postkastid, võimalik on teha pangatehinguid, saata pakke ning kasutada bussiootepaviljoni. Keskus on võtnud ülesandeks koordineerida erinevaid projekte, pidada läbirääkimisi regionaalse ühistranspordi pakkujaga ühistranspordi käivitamiseks ja teha koostööprojekte külakeskuse käiguhoidmiseks. Kaupluses müüvad oma toodangut (munad, liha, köögiviljad ja muud tooted) piirkonna talupidajad.

Külakeskus annab aasta ringi tööd 2,6 inimesele. Keskuse töös hoidmiseks annavad suure panuse (u 2500 töötundi aastas) vabatahtlikud: nimekirjas on 50 inimest, kes töötavad keskusel nädalavahetustel ja asendavad põhikohaga töötajaid nende puhkuse ajal.

Keskuses toimuvad mitmesugused üritused: lõunasöögid eakatele, kultuuriõhtud jne.

Projekti tulemusena on märkimisväärselt paranenud Österåkeri elukeskkond. Keskuse loomine ja käiguhoidmine on suurendanud üksmeelt ja koostöötahet. Ühiselt otsustati, et sellist keskust on vaja ning et keskus jätkab omavahenditest tööd ka pärast Leaderi projekti lõppu.

Projekti raames töötati kontseptsioon välja selliselt, et see sobiks ka teistesse Rootsi maapiirkondadesse: külapoode suletakse keskmiselt sajast külas aastas, viimaste aastatega on poed suletud 1250 külas.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
703 860 EUR	105 612 EUR	158 154 EUR	440 094 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

12. NELJA KÜLA NOORTEFESTIVALID

Corners Get Up & Go

Koolitus	Riik: Suurbritannia, Cambridgeshire
Külaelu	Kohaliku tegevusgrupi nimi: FENLANDS LEAP
Noored	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: marianne.baker@camsacre.org.uk
	Projekti teostaja: Cambridgeshire Youth Services
	Kontaktisik: Mick Oliver
	E-post: witchford_y.o@btconnect.com
	Veebileht: www.fens-leader.org.uk
	Telefon: 4413 5365 4179
	Osapooled: kodanikuühendused ja eraettevõtlus
	Projekti kestus: 4.05.2003 – 3.08.2006

Projekti lühikirjeldus:

Noorsooprojekti eesmärk oli koostöös Cambridgeshire Noortekeskusega ühendada koostööprojektide kaudu nelja piirkonna noored, pakkuda neile huvitavaid vaba aja veetmise võimalusi, arendada elus vajaminevaid oskusi, tõsta noorte enesehinnangut ning teha nii, et nad tunneksid uhkust oma kodukoha üle. Projekti sihtrühmaks valiti nelja küla noored Leaderi piirkonna eri nurkadest vanuses 11–19 aastat.

Cambridgeshire Fenlandsi kandi suurimaks probleemiks oli noorte lahkumine piirkonnast ning passiivne ja omaet-

te tegutsemine, samuti vähene huvi kodukohas toimuva vastu. Alustuseks korraldas Cambridgeshire Noortekeskus maanoortele koosoleku, kus otsustati pidada kahepäevane festival, millest sai alguse Leader+ projekt. Festivali korraldamise, teiste noorte kaasamise ja info levitamise võttis enda peale rühm koosolekul osalenud noori. Projekti rahastaja leidmisega tegelesid samuti noored ise. Entusiasmi ja usuga projekti suutsid noored võita kohalike omavalitsuste poolehoidu ning projektile andsid lisaks Leader+ programmile oma rahalise panuse kolm kohalikku omavalitsust.

Lisaks kahepäevasele festivalile, kus esitatakse noorte endi kirjutatud näitemänge, tantsukavasid ja lauldakse laule, toimub projekti raames õpe, kuidas korraldada suurüritusi, võtta vastu külalisi, arendada üritusel tehtavaid tegevusi, koostada eelarvet ja teha turundust. Korraldatakse väljasõite ja seminare.

Projekti tulemusena on noored korraldanud kolm kahepäevast noortefestivali, kus igast üritusest võttis osa 450 inimest. Kusjuures ei julgetud loota rohkem kui 150 noore osavõttu. Festivali ja selle toimumise kohast valmis 8-minutiline reklaam-DVD. Projektiga oli seotud 120–140 inimest, kes tänu ühistegevusele tegutsevad nüüd tiheda koostöövõrgustikuna. Noorte initsiatiivil renoveeriti endine külakeskus ja kohandati noortekeskuseks. Projektist on eeskuju võtnud ka teised piirkonnad Suurbritannias: kaks lähedalasuvat küla on otsustanud suunata eelarvelisi vahendeid säärase tegevuse toetamiseks.

Projekti tulemusena on vähenenud noorte kuritegevus selles kandis, noored on motiveeritud, elu on muutunud sisutihedaks ja huvitavaks.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
824 575 EUR	148 508 EUR	9401 EUR	666 666 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

13. DHUTHALLA NAISTE KALENDER

Women of Dhuthalla calendar

Naised
Väikeettevõtlus

Riik: Iirimaa
Piirkond: Duhallow, Loode-Cork ja Ida-Kerry
Kohaliku tegevusgrupi nimi: IRD Duhallow Ltd
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: James O'Keeffe Memorial Institute Newmarket, Cork
Tel: 029 606
Projekti teostaja: Duhallow Women's Forum
Kontaktisik: Kathryn O'Donnell, Helen O'Sullivan, Maura Walsh (LAG manager)
E-post: duhallow@eircom.net
Osapooled: avalik, kodanikuühendused ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 2003–2004

Projekti lühikirjeldus:

Leader+ programmi abil andis Dulhallow' Naiste Foorum välja piirkonna ettevõtlikke ja tähelepanuväärivaid naisi tutvustava unikaalse ja omalaadse kalendri. Kalendris esitletakse 12 Dulhallow' regioonist pärit naist, kes on aidanud kaasa piirkonna arengule ja ettevõtmistele, et väärtustada naisi, nende rolli ja panust maaellu ning kutsuda igas vanuses naisi aktiivselt osalema maaelu arengus ja ettevõtmistes.

Need naised annavad inspiratsiooni iga-aastase rahvusvahelise naistepäeva konverentsi korraldamiseks, nende tegevusele tuginedes koostatakse konverentsi päevakord.

Projekti tulemusena tunnevad naised, et neid väärtustatakse enam, paranenud on piirkonna sotsiaalelu ja suurenenud naiste aktiivsus ettevõtluses.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
12 375 EUR	4125 EUR	4125 EUR	4125 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

14. LAPSEHOIDJATE ANDMEBAAS

Börse für Kinder-Tagespflegstellen im Landkreis Cham

Lapsed
Koolitus

Liikmesriik: Saksamaa
Piirkond: bayern, cham
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
LAG Cham
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
RACHELSTR. 6, CHAM
Tel: +499 9717 8436
Projekti teostaja: noorte ja perede amet
Chami piirkonnas
Kontaktisik: Isabella Bauer
E-post:
isabella.bauer@irl.landkreis-cham.de
Osapooled: avalik
Projekti kestus: 1.01.2002 – 1.01.2004

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli parandada kohalike elanike elukvaliteeti lapsehoiuteenuse pakkumise kaudu. Baierimaal, Chami piirkonnas on kuus väikelinna, mis asuvad üksteisest väga kaugel. Seetõttu ei olnud kohalikule omavalitsusele majanduslikult otstarbekas üleväljal pidada lasteaedade võrku.

Projekti raames koostati andmebaas neist, kes soovisid Chami piirkonnas lastehoiuteenust pakkuda (kuni 4-aastastele lastele) ja ka neist, kel oleks soov seda teenust osta. Selleks paluti päevahoiuteenuse pakkujatel ja soovijatel end registreerida kohalikus omavalitsuses.

Päevahoiuteenuse pakkujatele korraldati pedagoogika, psühholoogia ning laste esmaabikoolitusi ja -kursusi. Projekt töötab iseseisvalt ja edukalt edasi ka pärast ametlikku lõpptähtaega.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
86 000 EUR	43 000 EUR	43 000 EUR	0 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

15. HOTELLIDE JA RESTORANIDE KOOLITUS NING NÕUSTAMINE

Innovationsberatung im Hotel- und Gaststättengewerbe

Koolitus
Nõustamine
Turism
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Saksamaa
Piirkond: Rheinland-Pfalz, Vulkaneneifel
Kohaliku tegevusgrupi nimi: LAG Vulkaneneifel
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: Mainzer Str 25
Projekti teostaja: Vulkaneneifel
Kontaktisik: Alfred Bauer, KOV Daun
E-post: alfred.bauer@vulkaneifel.de
Veebileht: www.leaderplus-vulkaneifel.de
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: jaanuar 2004 – detsember 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti peamine eesmärk oli parandada piirkonna väikeste turismiettevõtjate majanduslikku olukorda koolituste ja nõustamiste abil.

Rheinland-Pfalzi piirkonnas pakuvad turismiteenust peamiselt pereettevõtted, kelle energia kulub igapäevaste küsimuste lahendamisele. Puuduvad vahendid ja oskusteave, et kohanda muutuva turuga.

Olukorra muutmiseks pakuti ettevõtjatele mitmesuguseid koolitusi ja personaalset nõustamist. Eesmärgi saavutamiseks koostati piirkonna turismiettevõtluse edendamiseks arengukava, mille aluseks oli ettevõtjate olukorra majandusanalüüs kõrvutatuna nende nägemusega piirkonna eripära säilimisest. Projekti käigus läheneti ettevõtjate probleemidele individuaalselt. Peamiselt said osalejad nõuandeid kliendisegmentide laiendamise ja tellitava kaubakoguse optimeerimisel. Kõiki de projektis osalenud firmade majandusnäitajad paranesid üle 20% ja säilitati konkurentsivõime turismiettevõtluses.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
202 190 EUR	90 986 EUR	90 986 EUR	20 218 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

16. AKTIIVNE PUHKUS MAAL

The Jungle Paintball

Loodusturism
Roheline turism
Tarbe kaup
ja teenused
Väikeettevõtlus

Riik: Suurbritannia, Põhja-Iirimaa
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Magherafelt Area Partnership (MAP)
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
50 Ballyronan road, BT45 6EN,
Magherafelt,
catrina.gray@magherafelt.org
Tel: 028 7939 7979
Projekti teostaja:
The Jungle Paintball
Kontaktisik: Robert Carmichael
E-post:
bookings@thejunglepaintball.com
Veebileht: www.junglepaintball.com
Osapooled: eraettevõtlus
Projekti kestus: 6.06.2005 – 31.12.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli luua maapiirkonda *paintball*i mängimise võimalused ja mitmekesistada talus pakutavaid teenuseid.

Talupidaja Robert Carmichaelil on 80 aakrit maad Desertmartinis ning tema peamiseks tegevusalaks on põllumajandussaaduste tootmine. Seoses mõõnaga põllumajanduses

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
14 000 EUR	7000 EUR	0 EUR	7000 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

tekkis vajadus leida maale ja metsale uus otstarve ning mitmekesistada talus pakutavaid teenuseid. Omanik otsustas, et pakub Põhja-lirimaal oma maal olevas metsas esimesena võimalust mängida *paintball*'i.

Teenus osutus populaarseks, *paintball*'i käivad mängimas turistid nii kodu- kui ka välismaalt, mäng on populaarne ka asutuste ja ettevõtete seas. Projekti käigus loodi juurde üks töökoht ning teenus mitmekesistas Põhja-lirimaa turismiteenuseid.

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

17. NOORED JA MUUSIKA

Creative Media Centres HUBs

Koolitus

Muusika

Noored

Riik: Suurbritannia, Šotimaa

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

North Highland Leader+ partnership

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

The Highland Council Glenurquhart

Road, IV3 5NX Inverness

Tel: +4414 6370 2852

Faks: +4414 6370 2298

ian.r.murray@highland.gov.uk

Projekti teostaja: Hi Arts

Kontaktisik: John Saich

E-post: john@hi-arts.co.uk

Osapooled: avalik ja kodaniku-ühendused

Projekti kestus:

august 2003 – juuni 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekt keskendus noorte vajadustele kolmes Šotimaa linnas: Nairnis, Alnessis ja Broras. Eesmärk oli mitmekesistada noortele pakutavaid vaba aja veetmise võimalusi.

Projekti käigus osteti nende linnade noortekeskustesse muusikariistad ning muusika kirjutamiseks ja töötlemiseks vajalik aparatuur. Korraldati muusikakursusi ja töötubasid, mis suurendasid noorte teadmisi muusikast, selle ajaloost

ja tehnilisest poolest. Noorte loodud bändid esinesid kohalikel üritustel.

Projekt on märkimisväärselt suurendanud noorte loomingu- lisust, tõstnud nende enesehinnangut ning toonud esile nii mõnedki talendid.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
41 066 EUR	18 479 EUR	22 587 EUR	0 EUR

1. MAAPIIRKONDADE ELUKVALITEEDI PARANDAMINE

18. GIGGLE'I LASTE PÄEVAHOID

Giggles Day Care Centre

Lapsed
Naised
Väikeettevõtlus

Riik: Suurbritannia, Põhja-Iirimaa
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Newry & Mourne Local Action Group
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
The Rural Centre, Greenbank,
BT34 2QU, NEWRY, CO. DOWN
Northern Ireland,
micealmccoy@btconnect.com
www.newryandmourneleader.com
Projekti teostaja:
Giggles Day Care Centre
Kontaktisik: Bridgeen Mallon
E-post:
giggles.daycare@btconnect.com
Osapooled: eraettevõtlus
Projekti kestus:
august 2004 – september 2005

Projekti lühikirjeldus:

Ettevõtlusprojekti tulemusena avati päevahoiukeskus. Projekti eesmärk oli parandada maapiirkondade elukvaliteeti ja julgustada naisi alustama oma ettevõtet.

Newry elanike seas tehtud küsitlus näitas, et piirkonnas on puudus kohast, mis pakuks laste päevahoitu ning pikapäevärühma teenust.

Uuringu korraldas Bridgeen Mallon, kes oli aastaid soovinud tegeleda lastega ning otsis selleks väljundit. Uuringu tulemused andsid Bridgeenile tuge hakata ettevõtjaks. Ta avas oma pere abil ja Leader+ toetusel Newrys Gigglesi Päevahoiu Keskuse, kus on kohti 48 lapsele. Keskuse avamisega loodi piirkonda juurde 22 uut töökohta.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
453 000 EUR	50 000 EUR	0 EUR	403 000 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

19. RAHVUSKÖÖGI ROAD AUSTRIA LOODUSPARKIDES

Culinary specialities from Austrian nature parks

Kohalik toode

Looduspargid

Rahvusköök

Turism

Ühisturundus

Liikmesriik: Austria

Piirkond: Styria

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

LAG Gesäuse und Eisenwurzzen

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: russ-

mann@regionalforum.at,

www.regionalforum.at

Projekti teostaja: Austria Loodus-

parkide Assotsiatsioon

Kontaktid: Alberstraße 10, A-8010 Graz

Kontaktisik: Marelli asamer-Handler

E-post: asamer.handler@naturparke.at

Veebileht: www.naturparke.at

Osapooled: kodanikuühendused ja era-
ettevõtlus

Projekti kestus:

september 2004 – detsember 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli aidata kohalikel talunikel tutvustada ja müüa oma tooteid ning vahetada kogemusi rahvusparkides tegutsevate ettevõtete vahel.

Üks Austria loodusparkide eripärasid on traditsioonilisel viisil valmistatud rahvusroad, millest on kujunenud suuremaid loodusparkide atraksioone.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
278 000 EUR	97 300 EUR	97 300 EUR	83 400 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

Projekti raames tegid koostööd Austria Rahvusparkide Assotsiatsiooniga 13 loodusparki 13 eri Leader+ regioonis ja 5 provintsis. Organiseeriti ühiseid väljamüüke ja üritusi Austria linnades, käidi messidel, loodi internetipõhine kauplus, alustati ühise märgi (brändi) loomisega ning sätestati kriteeriumid rahvusparkide eriroogadele.

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

20. Oulu järve turismipiirkond

Pro Oulujärvi

Koolitus	Liikmesriik: Soome
Loodus	Piirkond: Oulu
Turism	Kohaliku tegevusgrupi nimi: Oulujärvi Leader Ry
Uuringud	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: Seminaarinkatu 2, 87200, Kajaani
Väikeettevõtlus	Projekti teostaja: University of Oulu-Kajaani university consortium
Ühisturundus	Kontaktisik: Kimmo Niskanen E-post: kimmo.niskanen@oulujarvi.fi Veebileht: www.oulujarvi.fi Osapooled: avalik ja eraettevõtlus Projekti kestus: 1.04.2004 – 30.09.2005

Projekti lühikirjeldus:

Piirkonna tõhusamaks turundamiseks loodi ühine Oulu järve kaubamärk: logo, tunnuslause, turundusmaterjalide (infokandjad, meened, reklaamkingitused jne) koostamise juhised jms, mida kasutavad kõik piirkonna ettevõtted oma turunduses.

2003. aastal tegi Oulu Ülikool Oulu järve ümbritsevas regioonis uuringu, et selgitada sealsete turismiettevõtete vajadusi

ja koostöövõimalusi. Uuringust selgus, et piirkonnal on palju enam potentsiaali turismi arenguks, kui seni on kasutatud. Projekti "Pro Oulujärvi" eesmärk oli suurendada Oulu järve piirkonna tuntust ning edendada järveäärsete ettevõtete ja ka omavalitsuste ühist turundust. Teine oluline eesmärk oli koolitada ettevõtteid ning õhutada neid turismitoodete väljatöötamisel ja turundamisel koostööd tegema.

Projekti käigus külastasid piirkonda rahvusvahelised turismifirmad, ilmus mitu artiklit nii kohalikus kui rahvusvahelises meedias. Ettevõtjate kompetentsuse suurendamiseks toimus mitu koolitust.

Projekti tulemusena kasvas kõigi sektorite koostöö turismivallas, loodi piirkonna uus turismiorganisatsioon Giants of Lake Oulu, alustati 11 uut turismiprojekti, sh giidikäsiraamat, infostendid ja -punktid jms. Piirkond on saanud tuntumaks, aastaga kasvas turistide arv 10%, ettevõtete käive 10%, piirkonda külastas 120 turismiasjatundjat ja ajakirjanikku, rahvusvahelises meedias ilmus 10 artiklit Oulu järve kui turismipiirkonna kohta. Korraldati piirkonna turismivõimalusi tutvustav sündmus "Giant Games", millest on saamas iga-aastane turismi tippsündmus. Turismimessil "Matka 2006" Helsingis esitleti uut ühist veebilehte ja broneerimissüsteemi www.oulujarvi.fi. Projekti kõige olulisemaks tulemuseks loevad korraldajad seda, et piirkonna ettevõtted hakkasid omavahel tihedat koostööd tegema.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
110 666 EUR	38 733 EUR	38 733 EUR	33 200 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

21. KUIVATATUD LOODUSTOOTED KAINUU REGIOONIST

Dried natural products from Kainuu region

Loodustooted

Tehnika

Tööhõive

Liikmesriik: Soome

Piirkond: Kainuu, Paltamo

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Oulujärvi Leader ry

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

Kalliokatu 4, FIN-87100 Kajaani

Projekti teostaja: Oulujärvi Leader ry

Kontaktisik: Pirjo Oikarinen

E-post:

pirjo.oikarinen@oulujarvileader.com

Veebileht: www.oulujarvileader.com

Osapooled: avalik ja eraettevõtlus

Projekti kestus:

jaanuar 2005 – detsember 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti käigus ehitati ja käivitati Soulijärvil metsasaaduste kuivatamise, aurutamise ja söelumise masin.

Soulijärvi asub Kesk-Soomes Kainuu regioonis ning on Euroopa puhtaima loodusega piirkondi. Soulijärvi kandis on ka rikkalikult metsasaadusi. Masin vähendab tunduvalt käsitsitehtavat tööd ja tööaega ning suurendab ja kiirendab tootmist. Multifunktsionaalses kuivatis saab töödelda marju, seeni ja taimi. Soulijärvis loodud unikaalne kuivati on kujunenud väga edukaks, lühendades toodete kuivatamise ja töötlemise aega, parandades tunduvalt kvaliteeti ja vähendades mikroobide hulka toodetes EL-is nõutavale tasemele. Kuivati on loonud

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
29 605 EUR	10 993 EUR	10 993 EUR	7619 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

maapiirkonda juurde uusi töökohti ja võimaldanud kohalikele elanikele lisisissetulekuid. Samuti on kuivatatud, töödeldud ja pakitud toodetel pikem säilivusaeg ning nende eest saab küsida kõrgemat hinda kui toore kauba eest. Masinat ajendas looma asjaolu, et analoogsed aparaadid olid väga kallid ja nende efektiivsus väike. Edaspidi jätkatakse Soulijärvil loodud masina arendamist ning plaanitakse ehitada samal põhimõttel töötav, kuid suurem masin, et kvaliteetseid loodustooteid veelgi rohkem valmistada.

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

22. PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE POOD

Agrobotiga-rural shop, linking various rural services

Kohalik toode
Mahetooted
Tööhõive
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Hispaania
Piirkond: Kataloonia
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
CONSORCI D'INICIATIVES TERRA ALTA
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Tel: +349 7742 0018, faks: +349 7742 0395,
mpellisa@terra-alta.altanet.org
Projekti teostaja: Consorci d'Iniciatives
Terra Alta
Kontaktisik:
Monserrat Pellisa I Escoda
E-post:
mpellisa@terra-alta.altanet.org
Osapooled: kodanikuühendused ja era-
ettevõtlus
Projekti kestus: 24.02.2003 – 24.11.2004

Projekti lühikirjeldus:

Mahepõllumajandussaaduste poe avamine piirkonna talunike toodetele.

Projekti eesmärk oli regiooni tooteid piirkonna külastajate hulgas rohkem tutvustada ning võimaldada neid tooteid osta.

Projekti raames käivitas kohalik talupidaja oma talus mahe-
saaduste poe, kus hakati müüma nii oma kui ka piirkonna teiste talude tooteid – vein, õli, mesi, puuviljad jne. Sellega loodi talus peatuvatele ja teistele piirkonda külastavatele turistidele võimalus osta mahesaadusi.

Projekti tulemusena loodi kaks uut töökohta ja kasvas talupidajate sissetulek. Samuti on projekt hea näide teistele talunikele, kuidas majanduslikult kasulikult mitmekesistada taluelu.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
66 190 EUR	9930 EUR	9930 EUR	46 330 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

23. TÖÖTERAAPIA ERIVAJADUSTEGA INIMESTELE

Honey processing and standardisation unit

Erivajadustega
inimesed

Tööhõive

Töötlemine

Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Kreeka

Piirkond: Leros

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Dodecanese Develoment S.A. (Ando S.A)

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

Lepida 85400, Leros

Projekti teostaja: Social co-operative
of the Dodekanisa Island's Mental Health
Sector (Koi.S.P.E)

Kontaktisik: Mr Andreas Georgiou;
Mrs Carolina Vaes

E-post: edl2000@otenet.gr

Veebileht: www.koispe.gr

Osapooled: avalik ja eraettevõtlus

Projekti kestus: 2002–2004

Projekti lühikirjeldus:

Projekt oli suunatud Lerosse saare psühhiaatriaigla patsientidele. Eesmärk oli anda patsientidele tervendava teraapia võimalikult kiiresti ja kasvatada erivajadustega inimestes tunnet, et nad saavad kasulikud olla ja midagi ise teha. Projekti partneriks lisaks Dodecanese Develoment S.A-le tuli Lerosse Meetootjate Assotsiatsioon.

Projekti käigus loodi meetöötlemissfirma, kus hakkasid tööle erivajadustega inimesed. Tootjad varustasid firmat meega, töötajad viisid mee töötlemise käigus vastavusse Euroopa hügieenistandarditega, pakkisid ning turustasid.

Projekti tulemusena loodi juurde uusi töökohti nii tervetele kui ka puudega inimestele, kaks noort talunikku alustasid meetootmist, projektis osalenud ettevõtted said positiivset meediakajastust ja sellega reklaami oma toodetele.

Projekt aitab erivajadustega inimestel tavaliselt sulanduda – mõned on saanud terveks ning on tagasi oma kodus.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
45 700 EUR	22 850 EUR	6855 EUR	15 995 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

24. VÖRRATU WIERINGEN – PIIRKONNA TUNTUSE SUURENDAMINE

Wonderlijk Wieringen Foundation

Kohalik toode
Kultuuripärand
Turism
Väikeettevõtlus
Ühisturundus

Liikmesriik: Holland
Piirkond: West & Randstad regio
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Kop en Munt en Texel
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Willemsoord 30, DEN HELDER
Tel: +31 (0)22 366 8470
Projekti teostaja:
Wonderlijk Wieringen Foundation
Kontaktisik: Marion Lont
E-post: info@wonderlijkwieringen.nl
Veebileht:
www.hetgeheimewaddeneiland.nl
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus:
juuni 2002 – jaanuar 2007

Projekti lühikirjeldus:

Projekti käigus asutasid piirkonna 30 ettevõtet fondi Võrratu Wieringen ning ühendasid oma jõud piirkonna omapära väljatoomiseks uute turismitoodete loomise ja piirkonna päranditoodete arendamise kaudu.

Põhja-Holland on tähtsamaid turismipiirkondi, mida igal aastal külastab suur hulk turiste, kuid vähesed neist satuvad Wieringenisse, Hollandi kõige põhjapoolsemasse ossa. Wieringeni maastik sobib jalgrattaturistile ja matkajale, seal on palju ajaloolisi külasid, kirikuid ja sadamaid.

Projekti eesmärk oli parandada majanduslikku olukorda Wieringenis, tihendada piirkonna ettevõtete koostööd, töötada välja uusi ja kvaliteetseid tooteid ning parandada kogu piirkonna mainet. Projekt oli suunatud Põhja-Hollandi (Kop van Noord-Holland) ettevõtetele.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
243 594 EUR	89 594 EUR	0 EUR	154 000 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

Fondi Võrratu Wieringen tegevus keskendus turismi turundusele ja tootearendusele. Piirkonnale loodi oma logo ja interneti kodulehekülj; koostati ja trükiti tasuta jagatav piirkonna turismikaart. Valiti välja Wieringenile omased tooted, mida kasutatakse turundamisel: mesi, sigarid, vahvlid, Viikingi kook ja tulbid. Arendati välja piirkonna üritused: kalatürg ja lillefestival. Projekti lõppedes oli fondiga liitunud 60 ettevõtet.

Projekti tulemusena on piirkond muutunud külastajale atraktiivseks ning seni üksikuid ja peamiselt ühepäevakülastajaid võõrustanud Wieringen on muutunud kohaks, kus peatatakse mitu päeva. Märkimisväärselt on suurenenud ka korduvkülastuste arv, mis omakorda on parandanud piirkonna ettevõtete majanduslikku olukorda ning sunnib ettevõtjaid töötama välja uusi ja esile tooma traditsioonilisi tooteid ja teenuseid.

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

25. ÜHINE KVALITEEDIMÄRK PIIRKONNA TOODETELE JA TEENUSTELE

Marca de calidad territorial, Leader II

Kohalik toode
Kvaliteedimärk
Rahvusvaheline
koostöö
Säästev areng
Turism
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia
Piirkond: Condado de Jaén (Hispaania), País Cártaro (Prantsusmaa), Valle Umbra (Itaalia)
Kohaliku tegevusgrupi nimi: Asociación para el Desarrollo Rural de la Comarca de El Condado-Jaén
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: <http://www.condadojaen.net/>
Projekti teostaja: Asociación para el Desarrollo Rural de la Comarca de El Condado-Jaén
Kontaktisik: Sebastián Lozano Mudarra
E-post: asodeco@infonegocio.com
Veebileht: www.mercadorural.com
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: juuni 1998 – september 2000

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli viia turule ühise kvaliteedimärgi all kolme piirkonna – Condado de Jaén Hispaanias, País Cártaro Prantsusmaal ja Valle Umbra Itaalias – säästva arengu põhimõtetel valmistatud tooted ja teenused ning sellega parandada osalevate piirkondade majanduslikku olukorda, tugevdada identiteeti ja tagada ühtlasem areng.

Projekt oli suunatud kolme piirkonna tootmis- ja teenindusettevõtetele põllumajanduse, käsitöö ja turismi valdkonnas.

Projekti käigus loodi ühtne kvaliteedimärk *Territory Quality Label* (itaalia k), mida kasutatakse nende piirkondade toodetel, et rõhutada teenuste kvaliteeti. Märki saab kasutada nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt. Positsiooni tugevdamiseks rahvusvahelises konkurentsis taotleti kvaliteedimärgile tunnustust Euroopa Liidult.

Projekti tulemusena valmis kvaliteedimärgi kontseptsioon koos märgi põhiväärtuste ja kasutamise tingimustega, mida kõik kolm piirkonda aktsepteerisid ning kõik osapooled allkirjastasid. Loodi kvaliteedimärgi juhtimismudel, mis võiks olla näidiseks Euroopa Liidu ühise kvaliteedimärgi loomisel.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
360 000 EUR	120 000 EUR	240 000 EUR	0 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

26. SPORDIKESKUS NOORTELE NAISTELE

Sports centre to keep young women fit

Haridus	Riik: Hispaania
Naised	Piirkond: Andaluusia
Noored	Kohaliku tegevusgrupi nimi: Asociacion Para El Desarrollo Rural
Rahvusvaheline koostöö	Integraal de la Serrania Suroeste Sevillana
Rekreatsioon	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: serrania@serraniasuroeste.org
Sport	www.serraniasuroeste.org
Tervis	Projekti teostaja: Formas C.B
Väikeettevõtlus	Kontaktisik: Francisco Jacvier del Cano Lara, Clara Isabel Quesada Peinado
	E-post: claraisqpt@hotmail.com
	Osapooled: eraettevõtlus ja kodaniku- ühendused
	Projekti kestus: 19.11.2004 – 19.05.2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekt, mille raames loodi naiste spordikeskus, oli osa piirkondlikust projektist "Empleate" – "Employ yourself", eesti keeles "palka iseennast", mille eestvedajaks on maaelu koostöögrupp Rural Habitat Cooperation Group ning kuhu on kaasatud üheksa Andaluusia ja üks Portugali maapiirkond. Raamprojekti eesmärk on aidata noortel ja naistel alustada oma ettevõttega ning tihendada koostööd partnerluses osalevate piirkondade ettevõtete vahel.

Projekti eestvedajad olid kaks kehakultuuriharidusega alla 30-aastast naist, kes otsustasid luua kohaliku spordikeskuse Jaen naistele. Nad tahtsid kaasata naisi aktiivsemalt kehakultuuriga tegelema, anda asjakohast haridust, parandada maapiirkonna naiste elukvaliteeti, suurendada füüsilist vastupidavust ning aidata hoida tervist. Keskuses on erinevad rühmatreeningud, jõusaal ja saun. Lisaks korraldatakse regulaarselt tervisekontrolli. Spordikeskus lõi kaks uut täistöökohta ja mõned hooajalised töökohad, on parandanud naiste elukvaliteeti ning mitmekesistanud maapiirkonnas pakutavaid rekreatsioonivõimalusi. Füüsiline tegevus on muutnud noored naised aktiivsemaks ja arendanud kohalikkude sotsiaalelu.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
29 231 EUR	9690 EUR	4850 EUR	14 691 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

27. VEISELIHA KUI KOHALIK TURISMIMAGNET

Almenland – die Almo Genussregion:

Almenlandwirte & Rindfleischmarketing

Rahvusköök
Turism
Turundus
Väikeettevõtlus

Riik: Austria, Steiermark
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Regionale Gemeinschaftsinitiative
Almenland Teichalm – Sommeralm
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Fladnitz/Teichalm 200, 8430 Fladnitz
Tel: +43 317 9230 0015
Projekti teostaja: Almenland
Teichalm – Sommeralm
Kontaktisik: Jakob Wild
E-post: jakob.wild@almenland.at
Veebileht: www.almenland.at
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 9.09.2002 – 31.12.2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli luua piirkonna turismistrateegia, mille keskmeks oleks vanade traditsioonide järgi valmistatud veiselihast rahvusroad, ning tutvustada piirkonda selle abil.

Almelandi piirkonnas on Austria suurimad karjamaad: 3600 hektaril kasvatatakse viit tuhandet veist. Samuti on seal au

sees vanad karjakasvatustraditsioonid – loomad on kevadest sügiseni karjamaal. Sealsest veiselihast, mille nimeks Almo (*alm* – mägi karjamaa, *ochse* – veis), on saanud piirkonna olulisemaid müügiartikleid, mida turustatakse nii piirkonna rahvusköögi roogade valmistamiseks spetsialiseerunud restorani ketis Almenlandwirte kui ka kauplustes üle Austria. Toodangu kõrge kvaliteedi saavutamiseks ja hoidmiseks alustasid koostööd piirkonna karjakasvatavad, lihatööstus ja regiooni delikatesside tootja Schirnhofner. Viimasel on oma letid Zielpunkti kaupluste ketis (250 kauplust üle Austria, 350 000 külastajat päevas). Liha töötlemisel on võetud eesmärgiks, et igas töötlemise etapis on teada, millisest talust liha pärit on.

Projekt oli suunatud kahele sihtrühmale: esiteks 25 restorani ja kõrtsi ühendavale Almenlandwirtele ning teiseks Leitomotiv Almole ehk veiseliha tootjatele, turustajatele ja turundajatele.

Projekti käigus asutati Almelandi turundusettevõtte, mille peamiseks ülesandeks on tutvustada Almelandi regioonit. Restorani keti Almenlandwirte liikmed leppisid kokku, mitu veiseliha-rooga peaks olema iga toitlustaja menüüs ning millised võiksid olla piirkonna peamised rahvusroad, mida siis kõik restoranid pakuvad. Koolitati restoranide töötajaid, et nad teaksid, kuidas veiseliha jõuab söögikohani ning mis on selle eripära. Projektist on kasu saanud ka piirkonna majandus: nüüdseks on piirkonna 550 talupidajat sõlminud lepingu Schirnhofneriga oma toodangu müügiks. Talunikud tagavad tooraine ja Schirnhofner garanteerib väljapaneku kauplustes üle Austria. Almelandi veiseliha, mille nimeks Almo, on registreeritud kaubamärk.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
1 900 000 EUR	591 000 EUR	252 000 EUR	1 057 000 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

28. KUNSTI- JA KÄSITÖÖJAAM

Casa De Artes E Oficinas

Kultuuripärand
Kunst
Käsitöö
Naised
Tööhõive
Väikeettevõtlus
Ühisturundus

Riik: Portugal, Dão, Lafões e Alto Paiva
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
ADDLAP – ASSOCIAÇÃO DE DESENVOLVIMENTO DÃO, LAFÕES E ALTO PAIVA
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
addlap@mail.telepac.pt
www.addlap.pt
Projekti teostaja: Associação de Artesão de São Pedro do Sul
Kontaktisik: Maria de Fátima Fernandes Gomes Marques
E-post: geral@artesaos-spsul.org
Veebileht: <http://www.artesaos-spsul.org>
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 1.05.2002 – 30.05.2003

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli parandada kohalike kunstnike töötingimusi ja müügivõimalusi.

Artisani Ühingu asutasid 1999. aastal kaheksa kohalikku kunstnikku ja São Pedro do Suli linnavalitsus. Artisani kaheksast liikmest kuus olid äsja läbinud kunsti- ja käsitöökursused (kangastelgedel kudumine, keraamika, juurtest tehtud skulptuurid). Ühingu eesmärk on turundada ja müüa kohalike meistrite tooteid. Kaupu müüdi messidel, laatadel ja spaades asuvates müügikohtades. Selline müümisviis osutus pikkade vahemaa-de tõttu keeruliseks ja vähetasuvaks. Ruumid, kus Artisani kunstnikud töötasid, olid liiga väikesed poe avamiseks.

Projekti eesmärk oli pakkuda Artisani Ühingule paremaid töötingimusi ja müügivõimalusi. Selleks renoveeriti Artisani Ühingu ruumideks vana, kuid arhitektuurilise ja ajaloolise väärtusega raudteejaamahoone. Renoveeritud raudteejaamas on keraamika ja punutiste ateljeed, kangastelgede töötuba, kuhu on üles seatud neljad kangasteljed, näituste saal, vastuvõtt, baar ja köök, hoiuruum, olmeruumid. Taastati ka raudteejaama fassaad, vahetati katus ning korrastati ümbrus. Raudteejaama taastamist toetas linnavalitsus ja Dão, Lafões e Alto Paiva Arenguühing.

Projekti tulemusena säilitati viis aastaringset töökohta (maius-tuste valmistajad ja administratsioon), loodi juurde kolm uut töökohta. Suurenesid võimalused hoida ning arendada kohalikku käsitööd ja rahvuskööki.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
98 160 EUR	34 360 EUR	14 720 EUR	49 080 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

29. KVALITEETTURISMI PIIRKONNAD

Romagna and Beaujolais: two wine and gastronomy areas for quality tourism

Koolitus

Rahvusköök

Rahvusvaheline koostöö

Turism

Turundus

Riik: Prantsusmaa, Itaalia

Piirkond: Beaujolais (Itaalia); Romagna (Prantsusmaa)

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Pays du Beaujolais Vert LAG (Prantsusmaa), Altra Romagna LAG (Itaalia)

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

direzione@altraromagna.net
VIA VERDI 2/4, PALAZZO PESARINI,
SAN PIERO IN BAGNO (Itaalia);
beaujolais.vert@ccpat.org
CCPAT LE BANCILLON, 69550, CUBLIZE
(Prantsusmaa)

Projekti teostaja:

Pays du Beaujolais Vert LAG

Kontaktisik: Melanie Thieffry

E-post: beaujouolais.vert@ccpat.org

Osapooled: kodanikuühendused ja eraettevõtlus

Projekti kestus: 2004–2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli arendada kahe piirkonna, Altra Romagna Itaalias ja Beaujolais Vert Prantsusmaal, vahelist gurmee- ja veiniturismi, millele eelnevalt oli vähe tähelepanu pööratud.

Projekt koosnes kolmest osast. Esiteks korraldati toitlustustöötajatele kursused partnerpiirkonnas, itaallastele Prantsusmaal ja vastupidi, et laiendada teadmisi partnerpiirkonna toidukultuurist, samuti arendada ja müüa oma tooteid. Kursuste käigus tutvuti partnerpiirkonna toiduvalmistamistavade, retseptide ja menüüdega, aga ka põnevate lugude ja anekdootidega, mis seostusid toidu- ja toidukultuuriga vastavas piirkonnas ning mida oleks võimalik turundamisel kasutada.

Teiseks koostati kolmepäevased gurmee- ja veinimarsruudid mõlemas piirkonnas. Kolmandaks loodi ühine internetilehekülg, kus müüakse ka piirkonna tooteid, korraldati reklaamikampaania "Veeda 3 päeva Beaujolais ja 3 päeva Romagnas". Piirkondade tutvustamiseks osaletakse ühiselt messidel ja reklaamüritustel.

Projekti koordineerimiseks palkas Prantsuse kohalik tegevusgrupp ka projektikoordinaatori, millega loodi juurde üks töökoht. Koordinaator läbis itaalia keele kursused ja suhtleb aktiivselt Itaalia projektipoolega. Projekti tulemuseks on uus ja tugev ühine turismitoode.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
372 000 EUR	110 650 EUR	40 050 EUR	221 300 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

30. PIIRKONNALE OMASE KINGIARTIKLI VÄLJAARENDAMINE

Herstellung eines regionalen Geschenkartikels

Bränditoode
Kohalik toode
Turism
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Saksamaa
Piirkond: Brandenburg, Cottbus
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
LAG Strittmatter-Land
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: VORPARKSTR. 2, COTTBUS
Tel: +4935522148
Projekti teostaja: Lausitzer Glashütte AG
ja Confiserie Felicitas
Läbiviija kontaktid: Strittmatter Land
Kontaktisik: Karin Weitze
E-post:
regionalmanagement@strittmatter-land.de
Veebileht: www.strittmatter-land.de
Osapooled: eraettevõtlus
Projekti kestus:
september 2003 – 14. juuni 2004

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli luua atraktiivne ja vaid Brandenburgi piirkonnaga seotud toode. Arendajateks valiti kaks Saksamaal laiemalt tuntud ettevõtet: klaasikunstiettevõtte Luasitzer Glashütte ja maiustuste tootja Confiserie Felicitas.

Brandenburgi tooteks valiti piirkonnale iseloomulik klaasist karp, mille sees on kaks šokolaadist püramiidi.

Projekti tulemusena süvenes partnerlus ettevõtete vahel ning suurenes üleriigiline ja rahvusvaheline tunnus. Piirkonda külastavad turismigrupid soovivad oma silmaga näha tuntud šokolaadi valmistamist: maiustuste ettevõtet külastab 20 turismirühma päevas. Projekt lõi aluse piirkonna 150 ettevõtja laiemaks koostööks.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
25 000 EUR	11 500 EUR	0 EUR	13 500 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

31. KARTUL PIIRKONNA TUTVUSTAJANA

Kulinarische Kartoffeltour

Kohalik toode	Liikmesriik: Saksamaa
Rahvusköök	Piirkond: Brandenburg, Fläming-Havel
Turism	Kohaliku tegevusgrupi nimi: LAG Fläming-Havel
Väikeettevõtlus	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: Sclosstr. 1, 14827 Wiesenburg/Mark
Ühisturundus	Projekti teostaja: LAG Fläming-Havel
	Kontaktisik: Heiko Bansen
	E-post: lag@flaeming.net
	Veebileht: www.potsdam-mittelmark.de/lag
	Osapooled: eraettevõtlus
	Projekti kestus: juuni 2003 – juuni 2004

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli muuta Brandenburg tuntud turismikohtaks, kasutades selleks ära piirkonna panust kartulikasvatuse ajalukku. Kuigi Brandenburg ise on viimase 15 aasta jooksul saavutanud turismikohtana teatud tuntuse, on alad väljaspool Brandenburgi täiesti tundmatud. Projekti eesmärk

oli muuta kogu piirkond turistidele atraktiivsemaks ja suurendada turismitulusid.

Projektis osalesid kartulikasvatusega tegelevad põllumajandusettevõtted, restoranid, toitlustus- ja majutusettevõtted. Eesmärgiks seati piirkonna erisuse ehk unikaalse müügiargumendi leidmine. Ühiste kohtumiste ja ajalooliste materjalide uurimise tulemusena selgus, et Brandenburgi regiooni on üks esimesi Euroopas, kus hakati kartulit kasvatama. Seda tegurit otsustati kasutada piirkonna tutvustamisel ning luua toitlustuskohtades mitmesuguseid eriroogasid kartulist.

Piirkonna tuntuse suurendamiseks töötati välja ühine logo, valmistati trükised, söögikaardid ja reklaamid restoranidele ning osaleti üheskoos turismimessidel. Koostati piirkonna huviväärsusi ja söögikohtasid ühendav kartuliteemaline turismimarsruut "Kulinaarne kartulituur".

Lisaks projekti tegevustele viisid piirkonna ettevõtjad kartuli tutvustamiseks omal initsiatiivil läbi täiendava reklaamikampaania nime all "Karl Knoll".

Projekti tulemusena tarnivad 25 talupidajat kartuleid rohkem kui 30 kohalikule restoranile, kellel kõigil on olemas kohaliku kartuliga seotud eriroog. Turismiettevõtted müüvad edukalt "Kulinaarset kartulituuri". Lisaks kartuliroogadele arendati välja suveniirid – maalide kogumik kartulist ning spetsiaalsed suveniirkartulikotikesed logoga.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
77 000 EUR	39 000 EUR	0 EUR	38 000 EUR

2. KOHALIKE TOODETE VÄÄRTUSTAMINE

32. VILLATÖÖTLEMISE ARENDAMINE JA VIL- LAST TOODETE VÄÄRTUSTAMINE POWYS

Developing Wool and Sheepskin Industry in Powys

Kohalik toode
Tehnika
Väikeettevõtlus

Riik: Suurbritannia
Kohaliku tegevusgrupi nimi: GLASU
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Antur GWY, Park Road, Builth Wells,
LD2 3BA, Powys, glasu@powys.gov.uk
Projekti teostaja: GLASU
Kontaktisik: Lee Price
E-post: leepr@powys.gov.uk
Veebileht: www.glasu.org.uk
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus:
september 2005 – juuni 2008

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli tutvustada laiemalt villast ning teistest piirkonnale omastest materjalidest tehtud toodangut nii kodu- kui ka välismaal. Projekti raames on siiani (projekt lõpeb 2008. aastal) organiseeritud kolm festivali, üks igas projekti piirkonnas, tutvustamaks villa ja sellest tehtud tooteid. Igast piirkonna festivalist võtsid osa lisaks oma piirkonna käsitöötajatele ka tootjad teistest piirkondadest ning publiku huvi oli suur.

Glasu finantseeriti villa töötlemise masina ostu. Viimane osutus nii populaarseks, et nelja kuuga töödeldi kaks tonni villa ning kliendid tulid Suurbritanniast, aga ka Prantsusmaalt.

Paranes villa- ja villast toodete valmistajate omavaheline koostöö, projekt on loonud võimaluse tihedamaks suhtlemiseks ja ideede vahetamiseks.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
203 742 EUR	96 777 EUR	0 EUR	106 965 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

33. AVALIKU SEKTORI INFOTEHNOLOOGIAALANE KOOSTÖÖ *Know how- transfer im beereich der neuen medien*

Infotehnoloogia

Koolitus

Meedia

Noored

Liikmesriik: Saksamaa, Šveits

Piirkond: Baierimaa

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

LAG Auerbergland e.V.

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

BERGSTRASSE 2, 86977 Burggen

Projekti teostaja:

LAG Auerbergland e.V.

Kontaktisik: Andreas Kurz

E-post: ak@burggen.de

Veebileht: www.burggen.de,

<http://auerbergland.de/>

Osapooled: avalik

Projekti kestus: 15.02.2005 – 31.12.2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti peamiseks eesmärgiks oli luua 11 kohalikule omavalitsusele ühtne vabavara põhinev internetiväljund, mis aitaks kokku hoida infotehnoloogia arendamisele ja info topeltsises-tamisele kulutatavat aega ja raha.

Projekti esmaseks huvigrupiks olid kohalike omavalitsuste töötajad, kelle ülesandeks on avaliku ja külastajatele suunatud teabe avaldamine interaktiivses meedias. Projekti kaasati ka kooliõpilased ja õpetajad, kes said võimaluse õppida infotehnoloogiaga tõhusat ümberkäimist.

Lisaks ühisele kohalike omavalitsuste internetikeskkonnale loodi ka "koolidele interneti-andmebaas ja suhtluskeskkond", õpetati elanikke kasutama internetikeskkonda ja edastama avalikkust huvitavat infot.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
115 114 EUR	57 557 EUR	57 557 EUR	0 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

34. VÄIKETOOTJAD MAAPIIRKONNAS

Udvikling af fødevareerhvervet i landdistrikterne

Elamused
Kohalik toode
Koolitus
Nõustamine
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Taani
Piirkond: Lääne-Jüütimaa
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
LAG Nordvestjysk Udviklingsnet
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Østergade 41, 6950, Ringkøbing
Projekti teostaja:
LAG Nordvestjysk Udviklingsnet
Kontaktisikud: Peter Donslund
ja Kirsti Storinggaard
E-post: faopdo@ringamt.dk
Veebileht: www.leadernordvest.dk
Osapooled: avalik
Projekti kestus: 1.01.2003 – 31.12.2004

Projekti lühikirjeldus:

Projekt "Lääne-Jüütimaa maitseelamused" tutvustas kohalike kvaliteettooduid. Lääne-Jüütimaa elanikkond tegeleb peamiselt põllumajanduse ja kalandusega. Tooteid müüakse väga odavalt ja kasumlikkus on madal. Piirkonnas oli vaja suurendada olemasolevate toodete väärtust, luua juurde uusi tooteid ning turundada ja müüa neid paremini.

Projekti initsiaatoriks ja läbiviijaks oli Lääne-Jüütimaa kohalik tegevusgrupp, kes palkas projektijuhi. Projektijuht pidi koonutama inimesed põllumajandus-, kalandus- ja väikeettevõtlusest ning looma projekti initsiatiivgrupi.

Projekti raames korraldas initsiatiivgrupp kokkusaamisi ja ettevõtlusalaseid koolitusi, kuhu kutsuti külalislektoreid. Hakati välja andma oma uudiskirja, et informeerida huvirühmasid projekti raames toimuvast tegevusest. 2003. aastal alustati regiooni kvaliteettoitu tutvustava trükise "Lääne-Jüütimaa maitseelamused" väljaandmist. Trükist uuendatakse igal aastal ning seal tutvustatakse kuni 27 toiduainetootjat. Korraldati õppereise sama valdkonna edukate tootjate juurde Taanis ja Lõuna-Rootsis ning osaleti ühisväljapanekuga Euroopa ühel suurimal toidumessil Food Expo Herningis. Messile eelnes ettevõtjate koolitus, kuidas messiks valmistuda, et seal parimaid tulemusi saavutada.

Projekti tulemusena tihenes väikeettevõtjate omavaheline koostöö, väiketootjad omandasid uusi oskusi ja tänu õppereisidele ning välislektoritele said lisateadmisi, kuidas arendada oma tooteid ja neid müüa. Projekti raames alustatud uudiskirja tellijate hulk on kasvanud 300-ni, endiselt toimuvad kokkusaamised väikeettevõtjate vahel.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
40 000 EUR	20 000 EUR	20 000 EUR	0 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

35. PIIRKONNA INTERNETIPÕHINE TUTVUSTAMINE

*Local heritage association in the 21st century:
a virtual visitors centre*

Ajalugu
Infotehnoloogia
Kultuuripärand
Turism

Liikmesriik: Rootsi
Piirkond: Blekinge
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Leader+ Blekinge E-bygd I Gränsland
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Thornska villan, S-370 10Bräkne-Hoby
Projekti teostaja: Leader+ Blekinge
E-bygd I Gränsland
Kontaktisik: Tommy Svensson
E-post:
tommy.svensson@leaderblekinge.se
Veebileht: www.leaderblekinge.se
Osapooled: kodanikuühendused
Projekti kestus: 1.06.2004 – 06.10.2005

Projekti lühikirjeldus:

Ida-Blekinge Kultuuripärandi Assotsiatsioon lõi veebilehe, eesmärgiga tutvustada laiemalt oma piirkonna vaatamisväärsusi ning tekitada inimestes huvi selle külastamise vastu. Veebileht kajastab enam kui kolmekümmet piirkonna huviväärsust. Piirkonna külastajate arv kasvab nüüd iga kuuga ning on juba praegu üks enam külastatavaid omalaadseid kohti Rootsis. Veebilehel kajastatud atraktsioonide juures on üldine kirjeldus, pilt, kaart (sh kohalejõudmise marsruut) ning ära on toodud läheduses asuvad matkarajad. Lisaks veebilehele koostati ka brošüür, mida levitatakse piirkondlike turismiinfokeskuste kaudu. Projekti tulemusena on kasvanud regiooni turismipotentsiaal – mitte ainult pakutud ajaloolise teabe tõttu, vaid ka tänu piltidele, kaartidele ja teekonnakirjeldustele, mis on nüüd muutnud piirkonna külastajatele tunduvalt ligiõmbavamaks. Kasvanud on külastatavus, mis omakorda on suurendanud kohalike ettevõtjate käivet, parandanud majanduslikku olukorda ja edendanud külaelu. Projekt on suunatud nii oma piirkonna, kogu riigi kui ka välismaalt tulnud külastajatele, tutvumaks Ida-Blekinge'i rikka kultuuripärandiga. Veebileht on leidnud kasutamist ka ringkonna kooliõpetajate seas ajalootundi de ilmestamisel.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
11 180 EUR	1854 EUR	5618 EUR	3708 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

36. SÄÄSTLIK KALAPÜÜK WADDENI MERES

Sustainable fishery on the Wadden Sea

Bränditoode	Liikmesriik: Holland
Kalandus	Piirkond: West en randstadregio
Kohalik toode	Kohaliku tegevusgrupi nimi: Kop en Munt en Texel
Loodushoid	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: Voorstraat 1, 9285 NM, Buitenpost
Säästev areng	Projekti teostaja: Waddengoud Foundation / Stichting Waddengroep
Ühisturundus	Kontaktisik: Henk Pilat E-post: Stichting.waddengroep@planet.nl info@waddengoud.nl Veebileht: www.waddengoud.nl Osapooled: avalik ja eraettevõtlus Projekti kestus: jaanuar 2004 – detsember 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli aidata kalureid toodete turustamisel, avati kohalik mereandide kauplus ja võeti osa Amsterdami laatadest.

Projekti idee pärineb kohalikelt kalurilt Jan ja Barbara Geertsema-Rodenburgilt. Eesmärk oli Waddeni mere kalavarude säästlik ja keskkonnasõbralik majandamine. Leader+ piirkondlik üksus nägi selles pilootprojekti, mida saaks rakendada ka teistes riigi osades, sest Hollandis pööratakse

keskkonnasõbralikule kalandusele vähe tähelepanu.

Wadden Group – säästlikult toodetud kõrgekvaliteedilise toidu katusorganisatsioon – soovitas projektis keskenduda meriärnade ja ahvenate säästmisele, nende kalade püük taheti varem üldse keelata. Viieteistkümne kaluri ja Wadden Grupi koostöös püstitati järgmised eesmärgid: sätestada säästva kalapüügi meetodid ja sertifikaadid, toota ja müüa vaid seda, mille järele on nõudlust ning turundada keskkonnasõbralikult püütud tooteid tarbijatele. Jan ja Barbara Geertsema-Rodenburgi soovitusel seati sisse nn säästliku kaluri litsents, mis kindlustab, et kaluri tegevus on loodus- ja keskkonnasõbralik. Jani ja Barbara toodang on väga eksklusiivne kaup ning seda müüakse oksjonil ja eksporditakse Prantsusmaale. Projekti raames töötati Hollandi turu jaoks välja uus toode – suitsutatud meriärn. Keskkonnasäästlik kalapüük on võimalik ainult suvel, kuid suitsutatud meriärna saab ladustada pikema aja jooksul, ilma et see kaotaks oma maitseomadusi. Wadden Group aitas projektis osalevaid kalureid toodete turustamisel, avati kohalik mereandide kauplus, võeti osa Amsterdami laatadest. Loodi Waddeni mere säästliku kalastuse võrk ja tehti ühiselt selgitustööd keskkonnasõbraliku kalanduse eelistest nii lõpptarbijate kui ka vahendajate (kaupluste) seas.

Projekti tulemusena müüvad keskkonnasäästlikult püütud mereande (nii kala kui merekarpe) loodustoodetele orienteeritud kauplused üle Hollandi, paljud restoranid on valinud oma menüüsse just selle piirkonna tooted. Kõige olulisemaks peab projekti meeskond seda, et Hollandis on võimalik arendada keskkonnasõbralikku kalandust ja et selliselt valmistatud toodete järele on nõudlust.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
314 600 EUR	143 000 EUR	143 160 EUR	28 440 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

37. KESKKONNASÄÄSTLIK ELAMINE

Growing Together

Alternatiiv-
energia
Koolitus
Loodushoid
Säästev areng

Liikmesriik: Suurbritannia
Piirkond: East Sussex
Kohaliku tegevusgrupi nimi: Wealden and Rother LEADER+
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: info@warrpartnership.org.uk
www.warrpartnership.org.uk
Tel: +44 14 2478 7400
Projekti teostaja: Pestalozzi International Village Trust
Kontaktisik: Derek Marshall
Veebileht: www.pestalozzi.org.uk
Osapooled: avalik ja kodanikuühendused
Projekti kestus: 2002–2004

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli tutvustada piirkonna elanikele säästvaid eluviise. Pestalozzi rahvusvahelisse külla rajati säästva energia keskus ja aed, et propageerida prügi hulga vähendamist ja energia konserveerimist. Avalikkust informeeriti prügi vähendamise võimalustest komposteerimise, prügi sorteerimise ja taasringlusesse saatmise abil.

Esimene tuule- ja päikeseenergial energialabor avati mais 2004 ja nüüd töötab see täielikult taastuval energial. Projekti raames võttis säästvat energiat tutvustavatest töötubadest ja õppepäevadest osa üle 1600 inimese, sh kooliõpilased.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
208 356 EUR	76 926 EUR	131 430 EUR	0 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

38. PIIRKONNA KÜLASTAJAKAART

Allgäu-Walser Card, Leader II

Infotehnoloogia

Tarbekaup ja teenused

Tehnika

Turism

Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Saksamaa

Piirkond: Bavaria, Oberallgäu

Kohaliku tegevusgrupi nimi: REGIONAL-LENTWICKLUNG ALTUSRIED-OBERALLGÄU

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

<http://lag-altusried-schs.le-on.org/>
internet/lag

Projekti teostaja: Landkreis Oberallgäu (Rural district Oberallgäu)

Kontaktisik:

M. Geissendoerfer, O. Seibert

E-post: weizenegger@geva-altusried.de

Veebileht: www.oberallgaeu.de

Osapooled: avalik ja eraettevõtlus

Projekti kestus: 1998–2002

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli lihtsustada piirkonna külastajatele turismiteenuste (majutus, toitlustus, vaatamisväärsused, aktiivsed tegevused jms) kasutamist ning muuta sellega piirkond atraktiivsemaks ja külastatavamaks.

Projekti esimeses faasis võeti kasutusele elektrooniline külastajakaart, mis oli peamiselt suunatud piirkonda külastavatele turistidele. Loodi eripakkumised kogu Oberallgäu turismiregioonis, mida külastajakaarti kasutades saab tarbida kas tasuta või allahindlusega. Kaardi abil on võimalik broneerida erinevaid teenuseid ning selle omanikule saab teha personaalseid pakkumisi. Kaardisüsteemiga liitunud ettevõtted teevad igal aastal uued pakkumised, mis koondatakse kataloogi. Kataloogi levitatakse kõigis süsteemiga liitunud ettevõtetes, turismiinfopunktides ja reisifirmades.

Projekti teises faasis laiendati kaardi kasutamise võimalusi ning lisandusid teenused kohalikele elanikele. Kaarti on näiteks võimalik kasutada ühistranspordi ja rongipiletite ostmisel, vältides nii pikki kassajärjekordi.

Kaardi kasutuselevõtmisel oli üks eesmärke lihtsustada ettevõtete jaoks kohustusliku statistika kogumist ja edastamist. Kaart registreerib kõik kasutatud turismiteenused ja kaardi kasutajate info saadetakse automaatselt ettevõtte andmebaasi, mida omakorda on lihtne edastada statistikaametile.

Kaarditerminalid on paigutatud 1020 ettevõttesse, mis tähendab, et kaarti on võimalik kasutada peaaegu kõikide piirkonna turismiteenuste (sh transpordi) pakkujate juures. 2002. aasta detsembrist kuni 2003. aasta maini väljastati 140 000 külastajakaarti. Projekti kogumaksumusest ligi pool (3,1 miljonit EUR-i) kulus elektrooniliste seadmete soetamiseks, paigaldamiseks ja käivitamiseks.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
7 200 000 EUR	2 556 000 EUR	3 644 000 EUR	1 000 000 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

39. HARIDUSPROJEKT "PÕHJA TULED" KOOLIÕPILASTELE

The Colours of the North

Haridus	Liikmesriik: Prantsusmaa
Infotehnoloogia	Piirkond: Põhja-Martinique
Kultuuripärand	Kohaliku tegevusgrupi nimi: NORD MARTINIQUE
Meedia	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Noored	Lotissement La Marie, 97225, Marigot
Turism	Projekti teostaja: Le Centre de Ressources du Morne Rouge and GAL Nord Martinique
	Kontaktisik: Eddy Macaire
	E-post: ccnm.leaderplus@wanadoo.fr
	Osapooled: avalik ja kodaniku- ühendused
	Projekti kestus: 1.04.2004 – 1.03.2006

Projekti lühikirjeldus:

Kooliõpilastele suunatud haridusprojekti kaudu loodi kodukohta paremaks tundmaõppimiseks ja kohaliku kultuuri väärtustamiseks uus atraktiivne ja eristuv maine kogu piirkonnale.

Projekt oli osa suuremast kooliõpilastele suunatud haridusprojektist Põhja-Martinique'is. Projekti eesmärk oli õpeta-

da lapsi väärtustama kohalikku kultuuri ja ajalugu, viia koolis õpitav ellu, anda õpilastele võimalus ise kirjeldada oma maakonda, selle olevikku, minevikku ja tulevikku ning luua piirkonnale uus, autentne ja atraktiivne maine, mis omakorda tooks senisest enam külastajaid. Samuti tutvustada õpilastele digitaalmeedia võimalusi ja kasutamist. Projektis osalesid üheteistkümne valla õpilased Põhja-Martinique'ist. Projekti elluviimiseks koolitati õpetajaid, kuidas kasutada videot ja kirjutada filmistsenaariume.

Projekti nimeks sai "Põhja tuled" ja see koosnes kahest osast. Kõigepealt paluti õpilastel klasside kaupa kirjutada filmistsenaarium oma maakonnast – mis on seal erilist, mida külastada jne. Stsenaariumid anti edasi professionaalsetele filmitegijatele, kes selgitasid õpilastele kaadrite kaupa, kuidas nad peaksid stsenaariumi järgi filmima. Õpilased valmistasid 11 kohalikku kultuuripärandit tutvustavat lühifilmi, igaüks 1–3 minutit pikk. Projekti teises faasis valiti neist üheteistkümnest filmist seitse, mis professionaalsete filmitegijate abil filmiti uuesti ning näidati kanalis RFO (Radio France Outre-mer) noortele suunatud saadetes ning plaanitakse hakata näitama Põhja-Martinique'i suunduvat siselendudel. Kavandataval veebilehel tutvustatakse kõiki projekti raames tehtud filme.

Projekti tulemusena said õpilased teada, kuidas käib filmitegimine ja vajaliku tehnika kasutamine, lisandusid teadmised oma kodupiirkonnast. Projekt andis kogu regioonile võimaluse tutvustada end originaalsel ja innovatiivsel viisil.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
56 944 EUR	31 433 EUR	17 580 EUR	7931 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

40. DIGITAALMEEDIA JA NOORED

Creative use of digital media:

developing the skills of young people

Infotehnoloogia

Kino

Koolitus

Meedia

Noored

Rahvusvaheline
koostöö

Liikmesriik: Iirimaa, Suurbritannia
Piirkond: Midlandi piiriala ja lääneala, Edela-Inglismaa
Kohaliku tegevusgrupi nimi: Kildare European Leader Teoranta (KELT)
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: KELT, The Woods House, Clane, County Kildare, Ireland, info@kelt.ie
Projekti teostaja: Teignbridge Rural Regeneration Partnership (TRRP)
Kontaktisik: Justin Larkin
E-post: justin@kelt.ie
Veebileht: www.kelt.ie
Osapooled: kodanikuühendused
Projekti kestus: mai 2005 – mai 2006

Projekti lühikirjeldus:

Multimeediakoolituse projekt oli suunatud noortele vanuses 14–21 aastat ning andis selles osalenud Inglismaa ja Iirimaa noortele võimaluse teostada kogu film stsenaariumi kirjutamisest esmaesitluse korraldamiseni, võimaldades kasutada tehnikat ja oskusteavet.

Projekti eesmärk oli arendada õpilaste tehnilisi ja eneseväljendamise oskusi ning loomingulisust. Projekti raames korraldati noorte töötubasid professionaalidega, kes õpetasid neile digitaalse kasutamise oskusi. Vastutuse ja tööde jagamise, projekti juhtimise ja teiste arvamuse austamise õppimiseks jagati õpilased väiksematesse rühmadesse. Filmides kasutati ka intervjuusid kohalike elanikega, mille viisid samuti läbi õpilased.

Projekti tulemusena valmisid piirkondadest dokumentaalfilmid, mida levitati koolides, näidati pubides ja piirkonna halduskeskustes. Elluviimise tulemusena aktiveerisid ka kohalikud elanikud ning valmistusid näiteks Kildare'i maakonnas esmaesitluseks nii tõsiselt, et üle 40 aasta suletud olnud vana kinohoone remonditi ja otsustati uuesti kogukonna tarbeks avada. Samuti otsustasid kohalikud elanikud rääkida oma lapsepõlvemälestusi, mille tulemusena salvestati veel kaks tundi intervjuusid, mis on väärtuslik materjal piirkonna arhiivile.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
95 117 EUR	61 827 EUR	33 290 EUR	0 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

41. MOBIILNE MÄNGUBUSS

“Joujmobile-Spillmobil”: a mobile play and games unit

Haridus

Lapsed

Noored

Rahvusvaheline
koostöö

Liikmesriik: Luksemburg, Belgia

Piirkond: Loode-Luksemburg

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

LEADER+ REDANGE-WILTZ

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

23, AN DER GRAASS, ESCHDORF

Tel: +35 2899 5681

Projekti teostaja:

LEADER+ REDANGE-WILTZ

Kontaktisik: Fons Jacques

E-post: rw@leader.lu

Veebileht: www.spillmobil.lu

Osapooled: avalik, kodaniku-
ühendused ja eraettevõtlus

Projekti kestus: 2003–2005

Projekti lühikirjeldus:

Mängubussi projekt oli suunatud lastele vanuses 6–12 a. Projekti eesmärk oli arendada piiriäärsete alade koostööd ning vanemate ja laste koos tegutsemise võimalusi.

Projekt sai alguse kahe kohaliku tegevusrühma, Redange-Wiltzi (Luksemburgi Suurhertsogiriik) ja Cuestase (Valloonias, Belgia) koostööna. Juhtpartner oli kohalik tegevusrühm Redange-Wiltz koos oma Leaderi-rühma liikmega Caritas-Jeunes et Familles a.s.b.l. Service Vacances.

Projekti idee oli õppimine mängude abil – pakkudes eri paikades võimalust osaleda pedagoogide juhendamisel erinevates mängudes. Mängubuss sõitis läbi Belgia-Luksemburgi piiriäärsete külade, kus organiseeriti mänguväljakutel pereüritusi. Ringisõitev mängukeskus on töös nii kooliaasta sees kui ka vaheaegadel. Mängude, ronimiskonstruktsioonide, kunsti- ja käsitöötarvete ning tsirkusevarustuse eest kannavad hoolt kaks diplomeeritud õpetajat Luksemburgist ja Belgiast.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
230 280 EUR	110 115 EUR	109 165 EUR	11 000 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

42. ÕPPIMINE KATSETAMISE TEEL

The Tänk-nik project

Haridus	Liikmesriik: Rootsi
Lapsed	Piirkond: Lääne-Gotland
Noored	Kohaliku tegevusgrupi nimi: Kärnan I Västra Götaland
Teadus	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: Box 114, S-447 23 Vårgårda
Tehnika	Projekti teostaja: Pierre Jamot Kontaktisik: Pierre Jamot E-post: pierre.jamot@skola.vargarda.se Veebileht: www.tanchnik.com Osapooled: avalik ja kodanikuühendused Projekti kestus: 1.12.2002 – 30.03.2004

Projekti lühikirjeldus:

See uudne projekt andis põhikooliõpilastele võimaluse õppida tehnikaeksperimentide ja -katsetuste kaudu. Projekti partnerid olid Vårgårda omavalitsus, Borse Ülikooli pedagoogikaosakond ja kohalik projekti tegevusgrupp. Lastel lasti ise leida lahendusi tehnilistele probleemidele, et nad mõistaks – igal probleemil võib olla mitu õiget lahendust. Projekti eesmärk oli suurendada eksperimentide abil õpilastes huvi tehnika vastu, et tulevikus valiks rohkem õpilasi tehnilise eriala, ning anda õpetajatele uusi ideid tundide ilmestamiseks.

Mõned näited eksperimentidest: "Energiajaht" – et suurendada laste teadlikkust energiasäästmisest ja alternatiivenergiatest; "Elekter on huvitav" – õpilased said põhiteadmised elektrist, ehitati klassiruumi alarmsüsteem.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
579 000 EUR	184 000 EUR	276 000 EUR	119 000 EUR

3. OSKUSTEABE JA UUTE TEHNOLOOGIATE KASUTAMINE

43. KILKENNY CEREALI BIOKÜTUSE TOOTMISTSEHH

Kilkenny Cereal Biofuel Processing Plant

Alternatiiv-
energia

Biokütus

Tehnika

Liikmesriik: Iirimaa

Piirkond: Kilkenny

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Barrow Nore Suir Rural Development Ltd.

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

prendergast@killure.ie

Projekti teostaja: Killure Eco-fuel

Kontaktisik: Michael Prendergast

E-post: prendergast@killure.ie

Osapooled: avalik ja eraettevõtlus

Projekti kestus:

31.10.2003 – 31.03.2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli luua mudel biokütuse tootmiseks, toetada rapsikasvatajaid, arendada biokütuse tootmist ja suurendada selle jätkusuutlikkust. Projekt tõestas, et regioonis on võimalik üles ehitada tarbimismudel rapsi tootmisest biokütuse tarbimiseni.

Projekti käigus osteti ja installeeriti rapsist õli saamiseks vajalik tehnika – tekkis tarbimisahel alates rapsi kasvatamisest kuni biokütuse autodes kasutamiseni välja. 6–10 autot ehitati ümber biokütuse tarbijaks. Tootmise lisaproducti proteiinikooki saab kasutada loomasöödana.

Projekti tulemusena viidi teatud arv sõidukeid üle biokütusele ning vähenes regiooni sõltuvus imporditud kütustest.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
91 200 EUR	34 200 EUR	11 400 EUR	45 600 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

44. ELEKTROONILISE GIIDIGA JALGRATTATUUR MAASLANDIS *The spoken treasures of the Maasland*

Ajalugu
Infotehnoloogia
Kultuuripärand
Loodus
Turism

Liikmesriik: Belgia
Piirkond: Flanders, Limburg
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
PG LEADER+ MIDDEN-MAASLAND
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
e-post: robert.belemans@chello.be
www.leadervlaanderen.be
Projekti teostaja: Toerisme Limburg
Kontaktisik: Jeroen Danels
E-post: jdaniels@limburg.be
Veebileht: www.toerismelimburg.be
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 1.07.2004 – 30.06.2005

Projekti lühikirjeldus:

Maasland on Belgia ääremaa, mis on majanduslikult teistest Belgia piirkondadest kehvem. Seetõttu otsustati Maaslandis keskenduda keskkonnaväärtustele: arendada keskkonnasõbralikku loodusturismi ning aktiivse puhkuse tegevusi, nagu jalgratta-, jalgsi- ja kanuumatkad.

Maasland oli esimese regioonina Belgias välja arendanud jalgrattateede võrgustiku, mis ulatus väljapoole maakonna piire, ka Hollandisse. Leader+ abiga sai jalgrattateede võrgustik uue tähenduse. 2005. aastal võttis Limburgi reisibüroo koostöös Leader+ programmiga jalgrattatuuridel kasutusele ratas-tele paigutatava audio-videogiidi (*"Storyteller"* – jutustaja), mis juhatab ratturit maakonna peamiste huviväärsuste juurde ning teel jutustab piirkonna loodusest, ajaloost ja kultuurist. Seadet on lihtne jalgrattale paigaldada ning kuna sel on pidev satelliidühendus, antakse infot õigel ajal, mil matkaja on jõudnud huviväärsuse juurde. Audio-videogiidi marsruut algab Stokkeni külastuskeskuse juurest ja lõpeb sealsamas, tee pikkus on 55 km. *Storyteller* ehk audiogiid sisaldab üle 35 lindistuse, mis tutvustavad põhjalikumalt regiooni ajalugu, kultuuri ja loodust, samuti saab vaadata pilte ja kuulata muusikat.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
151 000 EUR	60 400 EUR	60 400 EUR	30 200 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

45. TUULIKUKÜLA – KULTUURIPÄRANDI TAASKASUTUSELE VÕTMINE

Windmill Hill Windmill

Kultuuripärand

Külaelu

Turism

Turismiinfo

Vabatahtlikud

Liikmesriik: Suurbritannia

Piirkond: Herstmonceux

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

Wealden and Rother Rural Partnership

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

Old Bakery, Windmill Hill, Herstmonceux,
Hailsham, East Sussex, BN27 4RT

Projekti teostaja:

Windmill Hill Windmill Trust

Kontaktisik: Beatrice Frost

E-post: admin@windmillhill.fsnet.co.uk

Veebileht: www.windmillhill.fsnet.co.uk

Osapooled: avalik

Projekti kestus: 2002–2006

Projekti lühikirjeldus:

Tuulikuküla oli kohaliku kultuuripärandi riskiregistris: hooned lagunesid ja olid hooldamata. Leader+ programmi ja vabatahtlike abiga asuti neid korrastama ja (turismi)atraktsioonide-na taas kasutusele võtma.

Tuulikukülas tegutseb infokeskus, kus saab tutvuda tuulikute ajaloo, restaureerimistöde ja tööprotsessidega, vaadata filmi ja osaleda giidiga ekskursioonil. Avatud on restoran, korraldatakse mitmesuguseid kultuuriüritusi, millest saadud tulu investeeritakse tuulikupargi restaureerimisse ja arendamisse.

Tuulikuküla haldab fond, mille peamine tulullikas restaureerimis- ja arendustöödeks ning tuulikuküla käigus hoidmiseks on annetused. Annetusi on tuulikukülale teinud nii eraisikud kui ka ettevõtted. Annetuste tegemiseks ja fondi aitamiseks on erinevaid võimalusi. Astuda võib Tuulikuküla Sõprade Klubisse, kus aastamaks – 5 Inglise naela – läheb tuulikuküla fondi. Annetusi saab teha posti teel või interneti kodulehekülje kaudu. Toetada saab ka sponseerides tuulikuküla üritusi või mõne hoone restaureerimist ning vabatahtlikuna tuulikukülas töötades. Tänu kultuuriüritustele ja vabatahtlike tööle on tuulikuküla kujunenud populaarseks koostöö- ja kooskäimiskohaks eri vanusegrupi elanikele. Samuti meelitab tuulikuküla üha enam turiste.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
270 437 EUR	192 997 EUR	77 440 EUR	0 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

46. "ALUSTAME ALGUSEST" – TEATRIÕPE MAAPIIRKONNAS

*Starting from the beginning- training
in theatrical activities in rural areas*

Haridus
Kultuur
Noored
Teater

Liikmesriik: Portugal
Piirkond: EntreDouro e Minho
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Adriminho - Associacao de Desenvol
Vimento Rural Integrado do Vale do Minho
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
adriminho@mail.telepac.pt
www.adriminho.pt
Projekti teostaja:
Actividades Culturais no Vale do Minho
Kontaktisik: Maria Joana Pinto Rodrigues
E-post: geral@adriminho.pt
Veebileht: www.adriminho.pt
Osapooled: avalik ja kodanikuühendused
Projekti kestus: 1.04.2004 – 30.06.2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli mitmekesistada külaelu ja soodustada omavahelist suhtlemist.

Projekti "Teater maakeskkonnas" eestvedaja oli Mihno Valley kohalik omavalitsus, kes uskus, et sellisel projektil on tugev sotsiaalne liikumapanev jõud. Kohaliku kultuuristrateegia raames loodi ühing Comedias do Minho. Leader+ programmi abil hakkas ühing korraldama teatrilaseid ettevõtmisi piirkonna elanikele. Eesmärk oli suurendada elanike teadmisi kultuurivaldkonnas, õpetada midagi uut ja soodustada omavahelist suhtlemist. Korraldati kõnekursusi kooliõpilastele tingimusel, et kohalikes koolides moodustatakse teatrigruppe. Tegevusega "Teater koolis" korraldatati alg-, põhi- ja keskkooli õpetajatele kursused, kuidas juhendada näiteringi tegevust. Samuti toimusid kursused kohalikele huvilistele, kes polnud eelnevalt näitlemisega kokku puutunud, eeldusel, et ka nemad moodustavad oma näitetrupi. Koolituste käigus vaadati professionaalide teatrietendusi ja osaleti loengutes. Koostöös kohaliku teatriühinguga on valminud juba mitmed näidendid, ümberkaudsetes vallavalitsustes on võimalik näha presentatsiooni projekti tegevustest. Teatritegemine on kohalike hulgas muutunud väga populaarseks, laienenud on silmaring ja suurenenud kultuuriteadlikkus. Kohalikke kultuuritraditsioone taaselustatakse näitemängu kaudu.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
251 330 EUR	94 249 EUR	31 416 EUR	125 665 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

47. SATAKUNTA ELAMUSRAUDTEE KUI TURISMIATRAKTSIOON

*Railroad culture in the development of tourism and
economic activity*

Elamused
Turism

Liikmesriik: Soome
Piirkond: Satakunta
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Karhuseutu ry „Bear District”
registered association
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
ITSENÄISYYDENKATU 35 A 16, PORI
Tel: +35826330200
Projekti teostaja: „Satakunta Railroad
Experience” registered association
Kontaktisik: Antti Mäkinen
E-post: amakinen@nic.fi
Veebileht:
www.pomarkku.fi/elämysrautatie
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 7.02.2003 – 30.06.2004

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli vana raudtee taaskasutusele võtuga avardada puhke- ja reisivõimalusi Kankapä ja Pori piirkonnas, samuti elavdada piirkonna (turismi)majandust.

Projekt oli suunatud piirkonna külastajatele, kes soovisid saada uutemoodi elamust.

Elamusraudteel liiguvad liipritel väikesemöödulised raudteesõidukid – jalgrattad, kärud ja vagunikesed. Elamusraudtee on suurepärase võimaluse ümbruskonnaga tutvumiseks, sest liigutakse aeglaselt ja soovitud kohtades saab teha peatusi.

Projekti tulemusena on mitmekesistunud piirkonna puhkevõimalused ja loodud juurde uus ja huvitav atraktsioon.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
18 500 EUR	5850 EUR	5856 EUR	6794 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

48. AVATUD KIRIKUD

Discovering the `Open church` network

Giiditöö
Kultuuripärand
Naised
Religioon
Turism
Vabatahtlikud
Ühisturundus

Liikmesriik: Suurbritannia
Piirkond: Põhja-Marches, Wales
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Northen Marches Cymru
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Whitegate Industrial Estate, Wrexham,
LL13 8UG
Projekti teostaja:
Northen Marches Cymru
Kontaktisik: Karen Harris
E-post: karen.harris@wrexham.gov.uk
Veebileht: www.wrexham.gov.uk/nmc
Osapooled:
kodanikuühendused ja eraettevõtlus
Projekti kestus:
detsember 2002 – detsember 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli tihendada koguduste omavahelist koostööd kultuuriturismi arendamisel, tekitada ühtne võrgustik ja avada kirikud piirkonda külastavatele turistidele.

Projekti raames loodi Wrexhami piirkonnas kaheteistkümne kiriku kogudusest (11 maakirikut ja 1 linnakirik) koosnev koostöövõrgustik. Esimest korda hakkasid piirkonna kirikute kogudused koostööd tegema ja üksteiselt õppima, kuidas ennast paremini tutvustada. Atraktiivsuse suurendamiseks paigaldati kõikide kirikute juurde infotahvlid, kus lisaks sealsele kirikule on info ka teiste koostöös osalevate kirikute kohta. Ühe kiriku juurde on kohalike abil loodud külastuskeskus, kust saab teavet piirkonna rikkaliku kultuuripärandi kohta. Keskuses näidatakse filmi, milline oli kiriku elu vanadel aegadel.

Avatud kiriku programmis osalevad kogudused loovad oma logo ning koostasid ühised tutvustavad infomaterjalid. Projektis osalevad vabatahtlikud kohalikud elanikud, kes tagavad, et kirikud oleks kauem külastajatele avatud, ja on giidideks. Vabatahtlikud on enamasti naised, kes hoolitsevad ühtlasi ka selle eest, et info piirkonna kultuuripärandi kohta kanduks edasi nooremale põlvkonnale. Selline koostöö on suurendanud kõikide kirikute külastatavust ning koguduste tulusid. Saadud rahast finantseeritakse kirikute infrastruktuuride korrashoidu.

Seda projekti – üht edukamat omalaadsete seas – on esitletud ka teistes piirkondades.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
332 483 EUR	289 229 EUR	9725 EUR	33 529 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

49. RAKKEBY KÜLA METSAPARK

Rakkeby village forest

Külaelu
Looduspargid
Puhkeala
Rekreatsioon

Liikmesriik: Taani
Piirkond: Rakkeby
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Leader Aktiongroup Vendsyssel
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Rakkebyvej 274, Rakkeby 8900, Hjørring
Projekti teostaja:
Local Leader+ group of Rakkeby
Kontaktisik: Jan Glenstrup
E-post: jan.glenstrup@tele2adsl.dk
Osapooled: avalik, kodanikuühendused
ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 1.08.2004 – 31.10.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli rajada Rakkeby külla puhkeala, kus saaksid aktiivset puhkust veeta nii kohalikud elanikud kui ka turistid. Kuna intensiivse põllumajanduse tulemusena on Taanis säilinud väga vähe metsa, siis otsustati, et puhkeala olulisemaid osi peab olema parkmets. Projekti vedas kohalik professionaalidest koosnev töögrupp, kes korraldas kohtumisi elanikega ja haldas eelarvet. Projekti tulemusena on Rakkeby's nüüd 3,7 hektarit metsa, väike 500 m² tiik, kelgumägi, matkarada-de võrk, puhkekohad, vaatealad jne. Metsapark on muutunud populaarseks ajaveetmiskohaks Rakkeby elanike seas. Parki haldab, arendab ja hoiab korras kohalik skautide ühing.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
70 783 EUR	30 391 EUR	30 392 EUR	10 000 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

50. HIIDENTIE KAARDISTAMINE

Hiidentie survey

Ajalugu
Kultuuripärand
Turismiinfo

Liikmesriik: Soome
Piirkond: Pirkanmaa
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Kantri ry and Pirkan Helmi ry registered associations 50/50
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Lempäälän Alekski 1, FI-37500 Lempäälä, Finland
Projekti teostaja: Kantri ry and Pirkan Helmi ry registered associations
Kontaktisik: Lars-Erik Nyman
E-post: kantriry@elisanet.fi
Veebileht:
www.pirkanmaaseutu.org/kantri
Osapooled:
avalik ja kodanikuühendused
Projekti kestus: 28.06.2002 – 1.07.2003

Projekti lühikirjeldus:

Hiidentie maantee oli tuntud juba vanadel aegadel, olles suure kohaliku tähtsusega tee selle ääres paiknenud küladele ja valdadele. Projekti eesmärk oli vana tee koos selle äärde jäävate vaatamisväärsuste ja oluliste punktidega uuesti kaardistada ning lisada info ajaloolise tausta ja objektide kohta. Pandi kokku turismiinfo, mis oli kasulik kõigile tee ääres paiknevatele küladele ja valdadele, edaspidiste projektide ja turismimarsruutide koostamiseks. Materjal marsruudi kohta avaldati nii trükimeedias kui ka internetis.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
8500 EUR	2000 EUR	5650 EUR	850 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

51. GRUS: LINNUVAATLUSTURISMI VÕRK

Grus: ornithological tourism network

Haridus	Liikmesriik: Hispaania, Prantsusmaa
Loodushoid	Piirkond:
Loodusturism	Hispaanias: Aragon, Andalusia, Cantabria, Castilla La Mancha, Extremadura, Leon
Noored	Prantsusmaal: Limousin
Rahvusvaheline koostöö	Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Turism	Hispaania: Adri Jiloca Gallocanta;
Vabatahtlikud	Prantsusmaa: Pays Combraille en Marche
	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
	Hispaania: Calle Mayor 116, E-50360 Daroca (Zaragoza)
	Prantsusmaa: Maison de Pays, F-23700 Mainsat
	Projekti teostaja:
	Pays Combrailleen Marche
	Kontaktisik:
	Hispaania: Jose Angel Garcia
	Prantsusmaa: Stephane Coquerelle
	E-post: grus@adri.es stephane.coquerelle@payscombrailleen-marche.org
	Veebileht: www.grus.es www.payscombrailleenmarche.org
	Osapooled:
	kodanikuühendused ja eraettevõtlus
	Projekti kestus:
	detsember 2004 – september 2007

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk nii Hispaanias kui ka Prantsusmaal oli arendada linnuvaatlusturismi. Sellele projektile eelnevalt oli Leader II programmi raames loodud marsruut "Grus-kurgede tee", kuhu olid kaasatud Hispaania, Saksamaa, Rootsi ja Prantsusmaa. Siis oli programmi olulisim tulemus teabe saamine kurgede käitumisest ja eluviisidest. Leader+ programmi raames püstitati suuremad eesmärgid: arendada linnuvaatlusturismi võrk Hispaanias ja Prantsusmaal ning uurida alasid, kus pesitsevad ohustatud linnuliigid. Samuti sooviti jõuda huvigruppideni: loodushuvilised pered ja noored, linnuvaatlejad jt. Eesmärk oli välja arendada

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
735 636 EUR	407 994 EUR	302 976 EUR	24 666 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

väikestele (huvi)gruppidele mõeldud turismiliik. Et aida- ta paremini mõista nende piirkondade loodust, korraldati programmi raames kampaania, anti välja infotrükised, teh- ti tutvustavaid videoid, korraldati infopäevi; organiseeriti koolides loodusklasse, kus õpilased uurisid mõne piirkonna taimi, loomi või linde; koolitati vabatahtlikke giide.

Projekti tulemusena on kogu info linnuvaatlusalade kohta kaardistatud ja välja pandud internetis. Välja anti ökoturis- mi käsiraamat, üle 300 õpilase läbis kahe aasta jooksul loo- dusõppe, paranes koostöö rohkem kui 30 huviühingu ja vabatahtlike vahel ning eriväljaõppe sai 250 giidi.

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

52. RABADE JA SOODE VÄÄRTUSTAMINE

Connecting with our peatland heritage

Loodushoid

Turism

Liikmesriik: Suurbritannia
Piirkond: Šotimaa
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Lamond & Rural Stirling Leades+
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
ketteridgea@stirling.gov.uk
Projekti teostaja:
Lamond & Rural Stirling Leades+
Kontaktisik: Anne-Michelle Ketteridge
E-post: ketteridgea@stirling.gov.uk
Veebileht: www.irsleaderplus.org.uk
www.Irsleaderplus.org.uk
Osapooled:
kodanikuühendused ja eraettevõtlus
Projekti kestus:
mai 2004 – september 2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti peamiseks eesmärgiks oli muuta rabad ja sood külastajasõbralikuks, sealjuures tagada, et inimtegevuse mõju tundlikele maastikele oleks minimaalne. Eesmärgi täitmiseks kaasati projekti suurte kogemustega rahvusvaheline ekspertgrupp, kelle toel saavutati täiendav sünergia maastike kaitsel. Projekt oli suunatud koostööle turismiarendajate, -planeerijate ning soode ja rabamaastike haldajate vahel.

Iga partner korraldas praktilisi töötubasid ja ühe näitliku pilootprojekti oma kogemuse kirjeldamiseks. Partnerite ühistöö tulemusena anti välja rabamaastike haldamise käsiraamat, mida saab kasutada kogu Euroopas. Raamatut tutvustati laiemale huvigrupile projekti lõppkonverentsil.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
494 214 EUR	203 378 EUR	197 531 EUR	93 305 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

53. KOOLIDE RAHVUSVAHELINE PROJEKT

Schola Transnational project

Noored
Haridus
Rahvusvaheline
koostöö

Liikmesriik: Iirimaa, Suurbritannia, Hispaania
Piirkond: Lõuna- ja Ida-Iirimaa
Kohaliku tegevusgrupi nimi: IRD Duhallow LTd.
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: IRD Duhallow, James O'Keeffe Memorial Institute, Newmarket, Co. Cork, Ireland
Projekti teostaja: IRD Duhallow
Kontaktisik: Maura Walsh/ Marion O'Sullivan
E-post: duhallow@eircom.net
Osapooled: avalik ja kodanikuühendused
Projekti kestus: 1.05.2004 – 31.12.2020

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli 2–3 õpetajaga väikekoolide arendamine ning koostöö piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil; juurutada Iirimaa ja Hispaania maapiirkondades uus ja moodne õppeprogramm ning motiveerida õpetajaid uuendustega kohanema.

Lisaks õpetajatele kaasati projekti ka väikekoolide õpilased ja nende vanemad.

Projekti käigus vahetati teadmisi ja kogemusi, organiseeriti õppereise ning kutsuti kohale eksperte väljastpoolt.

Projekti tulemusena paranes kohalike otsustajate, õpilaste, vanemate ja õpetajate vaheline suhtlemine, arenes projektis osalejate silmaring kohtumiste ja õppereiside kaudu ning paranes haridustase maapiirkondades.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
134 500 EUR	80 000 EUR	0 EUR	54 500 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

54. KIVITÖÖSTUSE SOTSIAALMAJANDUSLIK ARENG MAAPIIRKONDADES

Socio-Economic development of the stone sector in rural areas

Keskfond
Koolitus
Kunst
Käsitöö
Tööhõive
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Belgia
Piirkond, ala: Wallonia (Saint Hubert, Libin, Betrix ja Hurbeumont)
Kohaliku tegevusgrupi nimi: Au Fil De La Pierre
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: f.godenir@valbois.org
Projekti teostaja: Valbois Ressources Naturelles asbl
Kontaktisik: Detroz Marie-Caroline
E-post: mc.detroz@valbois.org
Veebileht: www.valbois.org
Osapooled: avalik ja eraettevõtlus
Projekti kestus: 01.01.2004 – 31.12.2007

Projekti lühikirjeldus:

Projekti peamiseks eesmärgiks oli luua kohalikele väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele uusi töökohti, arendades kivitööstuse valdkonna kunst- ja käsitööd. Peamine sihtrühm – väike- ja keskmise suurusega ettevõtted ning alustavad ettevõtjad – sai projekti käigus võimaluse osaleda erialastel koolitustel (ettevõtlusalased, kivitööstuse ja käsitööga seotud), messidel ja väljasõitudel. Koostati kataloog, mis sisaldas ülevaadet kohaliku kivitööstuse toodangust ja materjalidest ning kasutamismõistetest. Alustati sektorisisese koostöövõrgustiku loomisega.

Selle tulemusel suurenes piirkonna majanduslik aktiivsus: loodi uusi töökohti ja ettevõtteid, suurenes ettevõtjate käive ja kasum, tugevnes koostöö ettevõtjate vahel, paranesid turustusvõimalused.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
495 600 EUR	223 200 EUR	223 200 EUR	49 200 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

55. STIPO – MAAPIIRKONNA ETTEVÕTJATE-LE EESMÄRGIGA TUGEVDADA KOOSTÖÖD JA PARANDADA ELUKVALITEETI

STIPO-Rural entrepreneurs: strengthening rural entrepreneurship, strengthening quality of life

Haridus
Tööhõive
Väikeettevõtlus

Liikmesriik: Holland
Piirkond, ala: Noord regio/
Fryslân Drenthe
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Drents-Friese Leader+ Gebied
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
vanderbroek@stichtingdbf.nl
Projekti teostaja:
Drents-Friese Leader+ Gebied
Kontaktisik: Anno van der Broek
E-post: vanderbroek@stichtingdbf.nl
Osapooled: avalik
Projekti kestus:
jaanuar 2003 – märts 2006

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli suurendada ettevõtete innovatiivsust ja koostööd ning aidata väikeettevõtjail oma ideid rakendada nõustamisteenuse kaudu.

Projekt oli suunatud piirkonna väikeettevõtjatele, kes soovisid oma äri laiendada, ning neile, kes tahtsid ettevõtlusega alustada.

Projekti raames pakuti nii alustavale kui ka tegutsevale ettevõtjale võimalust palgata professionaalne juhendaja, kes aitaks hinnata projekti ideed – kas see on piisavalt läbi mõeldud, kas ettevõtja on valmis seda ellu viima, kas projekti teostamiseks jätkub raha – ning sellega vähendada ettevõtlusriski. Kõik projektis osalenud juhendajad olid teadlikud vastava piirkonna erisustest. Ettevõtted said juhendajale makstud tasust 50% (kuni 1500 EUR) tagasi küsida.

Juhendajate ülesanne oli korraldada ettevõtjatele ka kokkusaamisi, et tugevdada omavahelist koostööd: arutada ja leida lahendusi ettevõtlusega seotud probleemidele. Juhendaja roll oli olla kuulaja, küsija ja suunaja.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
15 643 112 EUR	2 613 732 EUR	13 029 380 EUR	0 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

Projekti tulemusena on loodud uusi töökohti ning alustanud on mitu uut ettevõtet. SIPO programmi võtsid ettevõtjad vastu kui "väga kerge" ja "väga populaarse". Projekt on aidanud uutel ettevõtetel sidemeid luua nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt.

Projekt võimaldas ettevõtetel küsida tagasi kuni 20% tehtud investeeringutest, maksimaalselt 20 000 EURi projekti kohta.

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

56. BORSELE PAGARITÖÖKODA – TÖÖ- VÕIMALUSED ERIVAJADUSTEGA INIMESTELE

Bakkerij Jikkemiene Borsele

Erivajadusega inimesed	Liikmesriik: Holland
Kultuuripärand	Piirkond: The Netherlands- Zuid regio
Külakeskus	Kohaliku tegevusgrupi nimi: Midden en Noord Zeeland
Turism	Kohaliku tegevusgrupi kontaktid: mvanhekke@gors.nl jikkemiene@gors.nl
Tööhõive	Projekti teostaja: Stichting het GORS
Vabatahtlikud	Kontaktisik: M. van Hekke E-post: mvanhekke@gors.nl jikkemiene@gors.nl Veebileht: www.gors.nl Osapooled: eraettevõtlus Projekti kestus: oktoober 2001 – märts 2002

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli pakkuda vaimupuudega inimestele võimalust osaleda igapäevaelus ja integreeruda ühiskonda selleks sobivaimal viisil. Selles projektis kombineeriti vaimupuudega inimeste vajadused Nisse külaelanike vajadustega ning loodi töökohad puudega inimestele.

Projekti initsiaatoriks oli puudega (nii vaimse kui füüsilise puudega) inimestega tegelev fond Gors. Fond soovis avada pagaritöökoja erivajadustega inimeste rakendamiseks ning sobivaim paik selleks leiti Nisse külas, kus pagaritöökoda ning pood olid aastaid tagasi suletud. Küla oli kaotanud keskuse ning see mõjus elule negatiivselt.

Pagaritöökojaks, poeks ja teemajaks taastati ajalooline hoone Nisses, mille Gors Fond ostis Leader+ toetusel. Renoveerimisel olid abiks vabatahtlikud ja vaimupuudega inimesed ise.

Pagaritöökojast sai külakeskus, kus lisaks poele on ka postkontor ja rahaautomaat. Teemajas peatuvad kergeks eineks paljud piirkonda külastavad turistid.

Pagaritöökojas, poes ja teemajas töötavad vaimupuudega inimesed ning neid aitavad juhendajad.

Projekti tulemusena loodi 11 uut töökohta, renoveeriti ajalooline hoone, suurendati küla elujõulisust, loodi teenused, mida seal varem ei olnud, kuid mille järele oli vajadus, mitmekesisust piirkonna turismitoodet – pagaritöökoda jääb turismimarsruudi lähedale ning nüüd on turistidel võimalus sealkandis puhata, juua tass kohvi ja einestada.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
70 336 EUR	28 134 EUR	0 EUR	42 202 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

57. TURISMIKESKUS KOOPAMAAILM GIENGEN-HÜRBNIS

Höhlenerlebniswelt giengen-hürben

Arheoloogia

Loodus

Turism

Turismiinfo

Tööhõive

Riik: Saksamaa

Piirkond: Baden-Württemberg

Kohaliku tegevusgrupi nimi:

LAG Brenzregion

Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:

b.beyrle@landkreis-heidenheim.de

Projekti teostaja: Landratsamt
Heidenheim, Geschäftsstelle Leader+
Große Kreisstadt Giengen

Kontaktisik:

Josefine Bauer, Silke Scheiderbauer

E-post: j.bauer@landkreis-heidenheim.de
silke.scheiderbauer@giengen.de

Veebileht: www.brenzregion.de

Osapooled: kodanikuühendused

Projekti kestus:

20.03.2005 – 20.08.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti käigus muudeti looduslike vaatamisväärsuste poolest rikas piirkond külastajasõbralikumaks: loodi keskus piirkonna koobaste ja muude loodusvaatamisväärsustega tutvumiseks, märgiti matkarajad, ehitati laudteed ja rajati infrastruktuurid.

Saksamaa üleriigilise turismialase tähtsusega Charlottenhölle koobas Giengen-Hürbenis on pikim, 587-meetrine koobas Lõuna-Saksamaal. Karstiaala, kus koobas asub, kuulub UNESCO geoparkide nimistusse.

Koopas saab imetleda stalaktiite ja stalagmiite. Koobas oli avatud aprillist oktoobrini, seda külastas ligikaudu 35 000 inimest aastas. Charlottenhölle koopa lähedal asub Lonetali org, mis paelub matkajaid ja jalgrattureid oma loodusega. Seal asuvad jääajast pärit koopad, kust arheoloogid on leidnud vanimaid inimese tehtud seinamaale. Et tuua piirkonda rohkem erihuvidega matkajaid – jalgrattamatkajaid, arheoloogia- ja geoloogiahuviga turistid, loodi Lonetali piirkonda infokeskus Koopamaailm, millest sai Charlottenhölle koopa ja Lonetali oru peasissepääs. Sealt saab infot nii koobastest kui ka orust ja matkaradadest. Infokeskuses on püsiekspositsioon Lonetali oru kiviaja leidudest, lisaks on keskuses ekspositsioon piirkonna huviväärsustest, matka- ja jalgrattaradadest. Võimalik on vaadata interaktiivset näitust "Koopas-külastaja-maa".

Projekt teostati neljas etapis. Esimeses etapis loodi infokeskuse püsiekspositsiooni kontseptsioon; teises ehitati infokeskus Koopamaailm; kolmandas etapis kujundati ja korrastati turismiinfokeskuse ümber jääv ala ning ehitati jalgtee koopani;

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
1 425 110 EUR	686 660 EUR	738 450 EUR	0 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

neljandas etapis koostati interaktiivne näitus. Lisaks kor-
rastati projekti raames ümbruskond, märgistati matkarajad,
rajati parkimisplatsid ja mänguväljakud. Infokeskusest on
võimalik saada turismiinfot kogu piirkonna kohta.

Projekti tulemusena on keskus muutumas aastaringseks
külastuskeskuseks. Turistide arv on kasvanud 40 000-ni,
pikenenud on külastuse kestus. Keskuses korraldatakse
seminare, esitlusi, koosviibimisi. On loodud 25 uut hooaja-
list töökohta. Keskus on muutunud ka kohalike seas väga
populaarseks vaba aja veetmise kohaks. Projekti tulemuse-
na on kohalik turismi infrastruktuur paremini organiseeri-
tud kui varem. Loodi veebileht www.loneta.net ja anti välja
piirkonda tutvustavad turismitrükised.

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

58. HÜDROLOOGILISTE RESSURSSIDE SEIRE JA HINDAMINE LEADERI PIIRKONNA VEEKOGUDES

Monitoraggio e valutazione delle risorse idriche dei principali corsi d'acqua dell'area Leader

Keskfond
Säästev areng
Uuringud
Veeressurss

Riik: Itaalia, Campania
Kohaliku tegevusgrupi nimi: TITERNO – FORTORE TAMMARO
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Tel: +3908 2486 5865
Faks: +3908 2486 5866
Projekti teostaja: LAG Titerno
Kontaktisik: Dott. Nicola Ciarleglio
E-post: info@galtiterno.it
Veebileht: www.galtiterno.it
Osapooled: avalik
Projekti kestus: 12.07.2004 – 29.09.2005

Projekti lühikirjeldus:

Projekti eesmärk oli välja selgitada Titerno, Tammaro ja Fortore kui oluliste turismipiirkondade veeressursid, nende olukord ja võimalused säästvaks arenguks. Uuritav piirkond jääb Benevento provintsi ja osaliselt ka Paco Regionale del Maltese rahvuspargi territooriumile.

Projekti raames tehti piirkonna hüdrooloogiline uuring, mis koosnes kahest osast: hüdrooloogiliste ressursside kvantitatiivne analüüs (sh hüdrooloogiline mudel ja kuu keskmise vee koguse arvutused) ning veekogude taimestiku, mikrobioloogia ja ökoloogilise olukorra kvalitatiivne analüüs.

Projekti käigus kaardistati 247 km veevarusid, ka kõik muud leiud märgiti kaardile ja säilitatakse ka elektrooniliselt. Samuti kanti kaardile kvantitatiivsete analüüside tulemused. Piirkonnad said täiuslikud kaardid, mis saavad aluseks turismi planeerimisel ning uute projektide väljatöötamisel. Analüüsile tuginedes pakuti projekti raames lahendusi veekogude kaitsmiseks.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
168 100 EUR	126 075 EUR	42 025 EUR	0 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

59. JAKOBI TEE – KULTUURITEE PALVERÄNDURITELE PÕHJA-EUROOPAST HISPAANIANI

Europäische Jakobswege

Kultuur
Rahvusvaheline
koostöö
Religioon

Riik: Saksamaa, Swaben (Baierimaa)
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Leader Manager für Noedschwaben Amt
für Landwirtschaft und Forsten Krumbach
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
Johann-Niggel-Strasse 7 86316 Friedberg
Projekti teostaja: Amt für
Landwirtschaft und Forsten Krumbach
Kontaktisik: Joachim Rühl
E-post: joachim.ruehl@alf-au.bayern.de
Veebileht: www.jakobswege.net
Osapooled: avalik
Projekti kestus: 2004–2005

Projekti lühikirjeldus:

1987. aastal jõuti üksmeelele, et Euroopas märgistatakse, edendatakse ja arendatakse "Esimest Euroopa kultuuriteed" Põhja-Euroopast kuni Hispaaniani.

Projekti peaesmärk oli märgistada Jakobi palverännaku tee ja luua infrastruktuur palveränduritele Saksamaal ja Šveitsis. Projekt oli suunatud Euroopas liikuvatele palveränduritele.

Projekti käigus märgistati Saksamaal, Šveitsis, Prantsusmaal ja Austrias palverännaku tee, paigaldati viidad ja infotahvlid, koostati infotrukised ja veebilehekülg. Saksamaal rajati ka palverännaku keskus.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
432 000 EUR	216 000 EUR	216 000 EUR	0 EUR

4. LOODUS- JA KULTUURIVARADE TÕHUSAM KASUTAMINE

60. PÜRENEDEST KARPAATIDENI

From the Pyrenees to Carpathians

Loodusturism
Rahvusvaheline
koostöö
Säästev areng
Ühisturundus

Riik: Prantsusmaa, Rumeenia
Kohaliku tegevusgrupi nimi:
Vallee des Gaves LAG (Prantsusmaa)
Kohaliku tegevusgrupi kontaktid:
4 RUE MICHELET BP 192, LOURDES CEDEX
Projekti teostaja: Association Eldorando
(Prantsusmaa);
Association Bucovine (Rumeenia)
Kontaktisik: Pascal Doisne
E-post: smdra@wanadoo.fr
Osapooled: kodanikuühendused ja
eraettevõtlus
Projekti kestus: 2002–2004

Projekti lühikirjeldus:

Eesmärk oli kahe atraktiivse "rohelise" turismipiirkonna koostöö.

Projekti raames tehti ühiseid piirkondi tutvustavaid turundustegevusi, buklette ja loodi internetilehekülge, koostati Prantsuse-Rumeenia metodoloogiline reisijuht teemal "Matkamine kui säästlik turismiliik". Jagati teadmisi Euroopa matkaturismi arendajate vahel, määrati kindlaks ühised tulevikuplaanid ja eesmärgid.

Projekti tulemusena on kasvanud teadlikkus säästlikust arengust.

Projekti kogumaksumus	EL	Omafinantseering: avalik sektor	Omafinantseering: erasektor
530 928 EUR	120 000 EUR	170 928 EUR	240 000 EUR

MÄRKSONADE REGISTER

number viitab projekti järjekorranumbrile

Ajalugu.....	10; 35; 44; 50	Meri	36
Alternatiivenergia	37; 43	Muuseumid	10
Arheoloogia.....	57	Muusika	17
Biokütus.....	43	Naised	1; 9; 13; 18; 26; 28; 48
Bränditoode	30; 36	Noored	4; 6; 7; 8; 12; 17; 26; 33; 39; 40; 41; 42; 46; 51; 53
Elamused.....	34; 47	Nõustamine.....	15; 34
Erivajadusega inimesed.....	5; 7; 8; 23; 56	Puhkeala.....	49
Giiditöö	1; 10; 48	Rahvusvaheline.....	5; 10; 25; 26; 29;
Haridus.....	4; 7; 26; 39; 41; 42; 46; 51; 53; 55	koostöö.....	40; 41; 51; 53; 59; 60
Infotehnoloogia.....	33; 35; 38; 39; 40; 44	Rahvusköök.....	9; 19; 27; 29; 31
Integratsioon	6	Rekreatsioon	5; 26; 49
Keskkond.....	54; 58	Religioon	48; 59
Kino	40	Sport	5, 26
Kohalik toode	19; 22; 24; 25; 30; 31; 32; 34; 36	Säästev areng.....	25; 36; 37; 58; 60
Koolitus.....	1; 2; 5; 8; 9; 10; 12; 14; 15; 17; 20; 29; 33; 34; 37; 40; 54	Tarbekaup ja teenused	11; 16; 38
Kultuur	3; 10; 46; 59	Teadus	42
Kultuuripärand.....	24; 28; 35; 39; 44; 45; 48; 50; 56	Teater	46
Kunst.....	28; 54	Tehnika.....	21; 32; 38; 42; 43
Kvaliteedimärk	25	Tervis.....	2, 26
Käsitöö	28; 54	Turism	1; 10; 15; 19; 20; 24; 25; 27; 29; 30; 31; 35; 38; 39; 44; 45; 47; 48; 51; 52; 56; 57
Külaelu	3; 12; 45; 49	Turismiinfo	45; 50; 57
Külakeskus	11; 56	Turundus.....	5; 10; 27
Lapsed.....	14; 18; 41; 42	Tööhõive	1; 21; 22; 23; 28; 54; 55; 56; 57
Loodus	6; 20; 44; 57	Töötlemine	21; 23
Loodushoid	36; 37; 51; 52	Uuringud	20; 58
Looduspargid	19; 49	Vabatahtlikud	11; 45; 48; 51; 56
Loodustooted.....	21	Veeressurss	58
Loodusturism.....	5; 16; 51; 60	Väikeettevõtlus	9; 13; 15; 16; 18; 20; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 30; 31; 32; 34; 38; 54; 55
Mahetooted	22	Ühisturundus.....	19; 20; 24; 28; 29; 31; 36; 48; 60
Meedia	33; 39; 40		

